

03SA7723, Kapsel 16

1977
GENEL SECİMİ
RADYO
KONUSMALARI

Bilent EC...
Genel Başkan

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

24 Mayıs 1977
20.25 - 20.45

Bu gün...
Cumhuriyet Halk Partisi...
Bu gün...
Cumhuriyet Halk Partisi...
Bu gün...
Cumhuriyet Halk Partisi...

Bu gün...
Cumhuriyet Halk Partisi...
Bu gün...
Cumhuriyet Halk Partisi...
Bu gün...
Cumhuriyet Halk Partisi...

Bu gün...
Cumhuriyet Halk Partisi...
Bu gün...
Cumhuriyet Halk Partisi...
Bu gün...
Cumhuriyet Halk Partisi...

1977 GENEL SEÇİMİ RADYO KONUŞMALARI

Bu gün...
Cumhuriyet Halk Partisi...
Bu gün...
Cumhuriyet Halk Partisi...
Bu gün...
Cumhuriyet Halk Partisi...

HAİK PARTİSİ
CUMHURİYET

03 SA 7723 (16)

1977
GENEL SEÇİMİ
RADYO KURUMSALARI

Başbakanlık Basımevi
1977 — A N K A R A

Bülent ECEVİT

Genel Başkan

24 Mayıs 1977
Saat : 20.25 - 20.45

Sayın yurttaşlarım :

Cumhuriyet Halk Partisinin Hükümette bulunduğu dokuz aylık süre dışında, dokuz yıldır Türkiye, zaman zaman iç savaş boyutlarına yaklaşan bir kavgalar, şiddet eylemleri, siyasal cinayetler döneminden geçiyor.

Bundan halkımız sorumlu değildir.

Türk halkı barış içinde yaşamak isteyen ve barış içinde yaşamasını da uygarca tartışmasını da bilen bir halktır.

Oylarlardan gençlik de sorumlu değildir.

Gerçi bazı gençler hatta çocuklar araç olarak kullanılıyorlar. Fakat onları şiddet eylemleri için eğitenler, ceplerine para, yüreklerine kin doldurarak, ellerine zincir taş ve silâh vererek sokaklara toplantılara saldırtanlar bir takım yetişkin kişilerdir.

Bunu yapanlar arasında bazı partilerin, bazı okulların yöneticileri de vardır.

O çocukları gençleri kışkırtanlar, suç işlediklerinde kayırıp korumağa çalışanlar arasında Bakanlar vardır. Başbakan vardır.

Başında siyasal cinayetten hüküm giymiş afdan yararlanarak serbest kalmış kimseler yeralan derneklerin kongrelerine kutlama mesajları, temsilciler, çiçekler gönderen, mahkemelerin tutuklamak üzere aratıp da yakalatamadığı kimseleri makamında kabul eden bir kimse bulunmaktadır bugün Hükümetin başında...

Hükümet ortağı partilerden biri hakkında, Cumhuriyet Başsavcılığı, yasa dışı eylemlerdeki, cinayetlerdeki sorumluluğu dolayısıyla soruşturma açmıştır. Hükümetin başındaki parti ise, bu nedenle hakkında soruşturma açılmış olan o küçük partiyle sıkı işbirliği içindedir. Seçimlere onun silâhli desteğiyle gitmektedir. Yer yer de ana muhalefet partisi binalarına, yöneticilerine doğrudan doğruya kendi adamlarını saldırtmaktadır, Hükümetin başında bulunan parti...

Siyasal saldırılar, şiddet eylemleri dolayısıyla tutuklananların, mahkûm edilenlerin çoğu bu iki partinin üyeleridir, yandaşlarıdır.

Yalnız halka değil, yalnız çocuklara gençlere değil, son zamanlarda Devlet kuvvetlerine de, demokrasiyi ve demokratik hukuk devletini korumağa, ülkede can güvenliği sağlamağa çalışan askerlere polislere de saldıрмаğa başlamıştır o kısırtılan kişiler.

Şiddet eylemcilerini, saldırganları kışkırtıp koruyanlar, dokunulmazlık zırhlarının ardında güvenlik içinde yaşarlarken, sokağa saldıkları gençler öldürmekte bazen de ölmektedirler.

Gençlere ve çocuklara yöneltilen ve araç olarak gençlerle çocukların kullanıldığı böylesine bir insanlık dışı kıyımın çağımızda da tarihte de eşi yoktur. İşgâl altındaki ülkelerde bile çocuklara kıyılmaz.

Son zamanlarda araçlarını daha çok 13 - 14 yaşındaki çocuklar arasından, ortaokul çağındaki çocuklar arasından seçmeye başladıkları görülüyor. Tıpkı yankesicilik için ceza yeterliğine erişmiş çocuklar kullanıldığı gibi...

Arada pek fark da yok zaten.. Birçok okullarda işkence tehdidiyle, bir takım cinayet şebekesi dernekler için öğrencilerden ödenti kesildiğini, hem de başkent Ankara'da, pekçok ana ve baba, pekçok öğretmen ve öğrenci bilmiyor mu? Birkaç ay önce, görevinden ayrılacağına yakın, eski İçişleri Bakanı da bu acı gerçeği itiraf etti. Okul kapılarında öğrencilerin para için yollarının kesildiğinden yakındı.

Soygun için çocuk kullanmakla bu uygulama arasında şu açıdan da fark yok : Bu yapılanlar temelde maddî çıkar uğruna, vurgun ve sömürü düzenini sürdürürebilmek uğruna yapılıyor.

Üç yıl önce Cumhuriyet Halk Partisinin Hükümette bulunduğu dokuz aylık sürede, Türk çocukları gençleri, aynı okullarda, sınıflarda, sıralarda arkadaşça kardeşçe okuyorlardı. Tartışmalar da, birbirlerine lâf atsalar da, taş atmıyorlardı, bomba atmıyorlardı, kurşun sıkıyorlardı.

Demek ki sorumluluk onlarda değil, onları kışkırtanlarda...

Bağımsızlık ve hukuk devleti geleneği en eski ülkelerden biri olan Türkiye'de, bu durumun sorumlusu halk ve gençlik olamıyacağı gibi, Devlet de olamaz.

Vurulanlar kadar vuranlara da, ölenler kadar öldürenlere de acıyor insan...

Bir çocuğun, bir gencin, bazen de yoldan geçen veya bir yasal toplantıyı izlemeğe gelen yaşını başına almış bir kimsenin kanlar içinde yere serildiğini görmek kadar, onlara saldıranların, taş atanların, ateş edenlerin bakışlarındaki kini, düşmanlığı görmek de insana dayanılmaz bir acı veriyor.

Düşmanca bakış yaraşmıyor insan yüzüne... Hele bir Türkün, bir Türk çocuğunun, yüzlerce yıllık ince bir uygarlık içinde çizgileri oluşmuş o sıcak yüzüne hiç yaraşmıyor, kin ve düşmanlık dolu bakışlar...

Gözlerinde öyle bir bakışla insanlıktan çıkıyor karşınızdaki kimse... Ama onlara, o çocuklara kızmamak gerekir. Onları o duruma getirenlerdedir bütün günâh...

Günahkâr oldukları kadar iki yüzlüdürler de... Bazıları kanlı eylemlerden, cinayetlerden sonra, sahte demeçler öğütler verirler, saldırıları kınarmış gibi görünür, «böyle olayları tasvip etmiyoruz» derler. Ama kıskırtmalarını ve saldırganlarla işbirliklerini eskisi gibi sürdürürler.

Bazen de saldırganları bırakıp saldırıya uğrayanları kınarlar :

— Toplantı yapmasaydınız,
derler onlara...

— Siz kıskırttınız da ondan oldu,
derler...

— Oralarda ne işiniz vardı?,
derler..

Geçenlerde seçim gezilerimiz sırasında Kelkit Vadisinde uğradığımız saldırganlar üzerine, açıktan bana söylediler bunu, bazı Hükümet partilerinin sözcüleri :

— Bir parti Genel Başkanının ne işi vardı oralarda?,
dediler.

Oysa oraları benim yurdumun ihmâl edilmiş köşeleriymiş... Belli ki o gözden ırak kalmış yurt köşelerinde Devleti nasıl içinden çürütüp çöktettiklerini meydana çıkarışımızdan tedirgin olmuşlardı.

Ama biz o vadiden, Devleti, bir ölçüde de olsa yeniden canlandırarak ve yeniden görev yapabilir duruma getirmeğe çalıştığımız Devlet gücüne yurttaşlarımızın canını emanet ederek geçtik.

Yalnız saldırıya uğrayan, can güvensizliği nedeniyle okula üniversiteye gidemez olan çocukları gençleri değil, onlara saldıranları

da kışkırtıcıların elinden kurtarmak gerekir. Topluma hattâ çocuklar arasına düşmanlık tohumları ekenlerin elinden, yüreklere kin zehiri akıtanların elinden, araç olarak kullandıkları çocukları da bir an önce kurtarmak bir insanlık ödevidir.

İnsanlık ödevi olduğu kadar milliyetçiliğin de gereğidir. Çünkü çocukları gençleri birbirine düşman edilen, birbirinin kanına giren bir millet kendi bütünlüğünü, gücünü saygınlığını koruyamaz. Gençliğiyle birlikte geleceğini de yitirir.

Önümüzdeki seçimler, 5 Haziran 1977 seçimleri, Türk Milletinin gençliğiyle birlikte geleceğini de kurtarma seçimidir.

Bu seçimlerde oyunu kullanmak, bir demokratik ödev olmanın da ötesinde, Türk çocuklarına, gençlerine karşı kaçınılmaz bir borçtur. Çocuklarımızı gençlerimiz silâhların gölgesinde veya elleri silâhlı yetismekten ancak bu seçimlerde oylarımızla kurtarabiliriz.

Yıldırmağa, göz korkutmağa uğraşacaklar elbette... Uğraşıyorlar da... Yeryer bizim toplantılarımıza yönelttikleri saldırıların nedeni odur... geçen gün Malatya'da yasal toplantımız barış içinde sürerken patlatılan bombanın nedeni odur. Demokrasi tarihimizin yüz karası bir kırım, bir katliam olan 1 Mayıs İstanbul olayının nedeni odur.

Seçim günü yurttaşları sandık başına gitmekten yıldırma amaçları.

Ama yıldırılmıyacak yıldırılmazlar.

Türk halkını zorbalıkla ürkütemez sindiremezler.

Her saldırıdan sonra halkımız, o arada Türk kadınları daha çok sayıda ve daha kararlı geliyorlar toplantılarımıza... Kadınlardan birçoğu kucaklarında yavrularıyla geliyorlar. 5 Haziran günü de oylarıyla koruyacaklar, oylarıyla kurtaracaklar, yavrularını yuvalarını yurtlarını...

Türkiye'deki durumun acısını yüreklerinde duyanlar arasında, 5 Haziran günü oyunu kullanılmıyacak bir tek Türk anası babası düşünmüyorum... Bu durumun acısını yüreğinde duyup da 5 Haziran günü, nerede bulunursa bulunsun, işini gücünü bırakıp sandık başına gitmeyecek, oyunu kullanılmıyacak genç - yaşlı, kadın - erkek bir tek yurttaşımız olabileceğini düşünmüyorum.

Çünkü aklı eren herkes bilir ki 5 Haziran günü yılıp da veya ihmâl edip de oyunu kullanmazsa, seçim sandıklarının demokrasi düşmanlarına, çocuklarımızın gençlerimizin kanına girenlere, ca-

nına kıyanlara bırakırsa, ertesi gün çok daha kanlı ve karanlık bir dönem başlayacaktır.

Şimdiye kadar seçim umuduyla dayandı bunca zülme acıya, Türk toplumu... Ondan sonra dayanamaz artık.. İki buçuk yıldır seçim umuduyla yaşadı demokrasimiz, ondan sonra yaşayamayabilir artık.

Kendi çocuklarını ve bütün Türk çocuklarını düşünen, milletin esenliğini herşeyin üstünde tutan, demokrasinin yaşamasını ve topluma barış gelmesini isteyen her seçmen yurttaşımız, inanıyorum ki bu seçimlerde Cumhuriyet Halk Partisine oylarıyla destek olacaktır.

Cumhuriyet Halk Partisinin seçimlerde tek başına iktidar olacak duruma eriştiği apaçık görülüyor artık. Baskıyla, yıldırma çabalarıyla önlenemeyecektir bu... İyi bir seçim düzenimiz var. Kolay kolay hile karıştırılmaz. Türkiye'de seçimlere.. Hattâ seçim günü sandık başı güvenliği de bozulamaz. Çünkü sandık kurulları dengeli oluşmuştur ve güvenlik önlemleri için her türlü yetkiyle donatılmıştır, yasalarımıza göre... Üstelik bağımsızlığını sürdüren, iktidar yanlısı saldırganları da cezalandırabilen bir yargı gücü vardır.

Türkiye'de...

Ve, Hükümete rağmen işliyebilen, gereğinde Hükümet partilerinin sokağa saldıkları saldırganlara karşı da işleyebilen bir Devlet gücü vardır Türkiye'de...

O devlet gücünün çökertildiği yerler yok değil gerçi... Öyle yerlerden bu seçim kampanyasında ben de geçtim. Nıksar'da Şiran'da, bir ölçüde Erzincan'da geçtim. Fakat Anayasa gereği seçim zamanı göreve getirilen iki bağımsız Bakanın, Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanının, iyiniyetli çabaları, ve görev bilincine ermiş yürekli savcıların bağımsız yargı organlarını harekete geçirmeleri, oralarda bile Devlet gücünün, demokratik hukuk devletinin, birkaç gün içinde yeniden işlemesini sağlamağa yetti. Zorbalara kulluk eden veya görevini gereğince yapamayan yetkililerden hiç değilse bazıları görevden alındı; Hükümet partilerinin yandaşları olan suçlular, saldırganlar, kışkırtıcılar, o arada bazı okul müdürleri tutuklandı.

Kaldı ki yurdumuzun pekçok yerinde, demokratik hukuk devletini bütün etkinliğiyle görkemiyle ve insanlığıyla ayakta görüyorum. Yürekli halkımız gibi ayakta, güvenlik görevlisi polisiyle jan-

darmasıyla, askeriyle ve onların dürüst âmirleriyle komutanlarıyla, dimdik ayakta...

Dolaştığım pekçok yerde, o araca 7 Mayıs günü İzmir'de, 8 Mayıs günü Antalya'da, Isparta'da, 22 Mayıs günü Erzurum'da ve yurdumun daha pekçok köşesinde, kıvanç verici kanıtlarına rastladım bunun...

Ad vererek saydığım yerler, bu kıvanç verici gözlemde bulunduğum sayısız yurt köşelerinden, olay çıkmış ençok beklenen yerlerdi. Ama tek bir olay çıkmadı, çıkarılmadı. Çünkü görevini bilen, görevini gereğince yapabilen Devlet gücü vardı oralarda...

Eğer Hükümet partilerinin sokaklara yığıldığı taşlı silâhli saldırganlar, gözleri kinle karartılmış, çoğu da ne yazık ki çocuk yaşında saldırganlar, karşılarında etkin, demokratik ve tarafsız Devlet gücünü bulmasalardı 22 Mayıs günü bir iç savaş çıkarabilirdi Erzurum'da...

Şimdi polislere de askerlere de saldırıyorlar o araç gibi kullandıkları çocukları gençleri... Kahraman Maraş'ta, ben gitmeden iki gün önce, görevini yapmağa çalışan dürüst Türk polislerine «komünistler» diye haykırtarak sopalarla zincirlerle saldırtılar onları... Ama Kahraman Maraş toplantımızda Türk polisi, Türk jandarmasıyla askeriyle yanyana, görevinin başındaydı. Hastahane de yaralı yatan arkadaşlarının acısı yüreklerindeyken bile, gözlerinde en küçük bir yılgınlık veya kin duygusu sezilmeden, tam bir tarafsızlıkla ve kararlılıkla görev başındaydılar ve orada da toplantımızı barış içinde yaptık.

Daha önce, Antakya dönüşü Adana'da, karanlık bastıktan sonra havaalanına yaklaşırken, bir sivil polis otobüsümüze atladı. Bak-tım, alnında taze bir yara vardı. Karanlıkta bize atılan bir taş onu yaralamıştı. Hastaneye gidecek yerde, arkadaşlarının moralini bozmamak için bizim otobüsümüzde sakladı yarasını. Bana da ancak sorduğum için ve kulağıma eğilerek söyledi.

Şimdi polise de düşmanlar... Hani o yardım edeceklerini söyledikleri polise... Ona da saldırıyorlar... Çünkü onu da insanca yaşama hakkının bilincine varmış bir halk çocuğu olarak görüyorlar. İki yıl o yüzden sürdürdüler cezalandırdılar birçoğunu. Şimdi sürdüremiyorlar ama yaralıyorlar. Büyük çoğunluğu tertemiz halk çocukları olan polislerle halkın arasına yabancılık ve kuşku sokmak için, parti merkezlerinden, uydurma polis dernekleri adına uydurma bildiriler yayınlıyorlar.

Hükümetler gelir geçer, Hükümetlerdeki partiler gelir geçer, devlet adamları gelir geçer, Devlet kalır, gerçek kamu görevlileri kalır.

Demokraside, Hükümet Devletin içindedir, fakat Devlet Hükümetin elinde değildir.

Bugünkü Hükümetin bazı unsurları, özellikle başı, iki yıl bunu önlemek için, Devleti ele geçirmek için uğraştılar. Adalet Partisinin Genel Başkanı, öteden beri, demokratik hukuk devletinin temel kuralı olan Devlet - Hükümet ayırımından yakındır. O ayrımı ortadan kaldırmak, bütün gücü Hükümet elinde toplamak ister. Bunu sağlamak üzere Anayasa değişiklikleri ister. Bunu sağlamak üzere cephe kurdu. Fakat cephe çöktü, Devlet ayakta kaldı ve kalacak.

Demokratik hukuk devletinde, Devlet gücü, gereğinde Hükümette bulunanlara karşı da, onların yasa dışı davranışlarına, onların soygunlarına, onların saldırganlarına karşı da Devleti ve halkı korumakla görevlidir.

İki yılın eşi görülmedik partizanlığına ve Devleti ele geçirme çabalarına karşın, Devletimiz, Allaha çok şükr, halâ büyük ölçüde ayaktadır ve halâ nice dürüst kamu görevlisi, sürülse de cezalandırılmasa da görevinin bilinci içindedir. Gelip geçici hükümetlerden önce, kalıcı Devletimize ve sonsuza dek yaşıyacak olan Milletimize sorumlu olmanın, Devlet ve Millet hizmetinde olmanın bilinci içindedir.

Bu sorumluluk bilincine erişmiş kamu görevlileri, güvenlik görevlileri bilmektedirler ki, bazı Hükümet partilerinden gelen tüm baskılara karşın, ülkemizde can güvenliği sağlamak üzere, görevlerini gereğince yapmazlarsa, kendilerine emanet edilen Devlet çökeceği gibi altında kendileri ve kendi çocukları da ezilecektir.

Bu anlayış içindeki kamu görevlilerine, güvenlik görevlilerine güveniniz, aziz yurttaşlarım... Güvenemedikleriniz olabilir yer yer... O zaman da bağımsız adalete güveniniz. Seçime kadar görevde kalacak tarafsız Adalet ve İçişleri Bakanlarının da, kendilerine duyurulacak kuşku uyandırıcı, güvensizlik verici her olay veya belirti üzerine duyarlılıkla eğileceklerine güveniniz.

Binlerce yıllık millet ve devlet geleneği içinden gelen Türk Devletinin gücü 5 Haziran 1977 günü, seçim güvenliği sağlamağa yetecektir.

Halk Devletine güvendiği oranda Devlet de hak hizmetinde daha güçlü ve etkin olacaktır.

Seçim günü yaklaşırken, her zamanki bir uyarımı da yenilemek istiyorum: Seçime yaklaştığımız sırada olay çıkarmağa kalkışan, kışkırtıcılık yapan, ve ana muhalefet partisi toplantılarında kendi marifetlerini sergilemeğe kalkışan, hükümet partileri yandaşlarından başka, bazı solcu veya sözde solcu gruplara da rastlanabilir. Rastlanıyor da... İçlerinde, kendi anlayışlarına göre iyiniyetlileri olabilir kötü niyetlileri olabilir. Fakat seçim yoluna taş koymağa, halk çoğunluğunun umudu durumuna gelmiş Cumhuriyet Halk Partisinin toplantılarında ona gölge düşürmeğe kalkışanlara herhalde en azından kuşkuyla bakılmalıdır.

Demokrasimizi tehlikeye düşürücü davranışlarda bulunanlar, sağcı da solcu da olsalar, kendileri farkında bulunsalar da bulunmasalar da, perde arkasındaki görünmeyen bir oyuncunun oynattığı, sahnede vuruşturduğu, kuklalara benzerler. Biri sağa biri sola geçip vuruşsalar da, görünmeyen ipleri aynı oyuncunun ellerindedir.

Sayın yurttaşlarım:

Bugün Türkiye'nin temel sorunu ve 5 Haziran 1977 seçimlerinin baş konusu, ülkemizde can güvenliğidir, barıştır ve demokrasidir.

İnanıyorum ki buna gereksinim verenler, 5 Haziranda Cumhuriyet Halk Partisine oy vereceklerdir. 1974'de Türkiye'de barış sağlamış olan, milli birliğimizi canlandırmış olan, o milli birliğimizden aldığı güçle, Kıbrıs'dan Ege'ye, haşhaşa kadar her konuda Türk Milletinin haklı sorunlarını dünyaya kabul ettirebilmiş olan, yalnız Türkiye'ye değil, Kıbrıs'a da barış ve özgürlük getirmiş olan Cumhuriyet Halk Partisine oy vereceklerdir.

Bütün dünyayı sarsan ve her ülkenin halkını ezen bir ekonomik bunalım yılında, 1974 yılında, köylüyü işçiyi refah yoluna çıkarabilmiş olan Cumhuriyet Halk Partisine oy vereceklerdir.

Cumhuriyet Halk Partisi müşterek oy pusulasının soldan en başında yer almaktadır.

Oy pusulasının başında, Cumhuriyet Halk Partisinin altı oku altına basılacak EVET mührü, «barışa evet», «özgürlüğe evet», «hızlı ve hakça gelişmeye evet» demek olacaktır.

Cumartesi, Pazar ve Pazartesi akşamları yapacağım konuşmalarda, Programımız doğrultusunda gerçekleştirmeğe çalışacağımız düzen değişikliğine ayrıntılı olarak değineceğim.

Yarın saat 20.50'de radyodan sizlere Cumhuriyet Halk Partisi adına, Genel Sekreter Yardımcısı Mustafa Üstündağ seslenecektir.

Hepinize barış ve özgürlük içinde başarılar mutluluklar dilerim saygılar sunarım, sevgili yurttaşlarım.

Mustafa ÜSTÜNDAĞ Genel Sekreter Yardımcısı

25 Mayıs 1977
Saat : 20.50 - 21.00

Sayın Yurttaşlarım,

Cephe İktidarının ulusumuzu cephelere bölen, kardeş kavgasını körükleyen, sömürü ve soyguna dayanan haksız politikası nedeniyle, Türk Ulusu içte ve dışta cumhuriyet tarihimizde eşi görülmedik acı ve ciddi sorunlarla karşı karşıyadır.

Ekonomimiz iflasın eşiğindedir. Demirel, bir mirasyedi gibi hazinedeki dövizleri bitirmiş, har vurup harman savurmuş, tüyi bitmedik yetimin hakkı olan devlet kasasından yakınlarını ve yeğeni zengin etmiş, Hazinemizi gırtlığına kadar yüksek faizli borca sokmuştur.

İşçiler, köylüler, küçük esnaf ve sanatkarlar, dar gelirli memurlar hayat pahalılığı altında ezilirken, Hükümetin desteklediği karaborsacılar, istifciler, tefeciler ve aracılar soygunlarını arttırmışlardır.

Devlet kesesinden adam zengin etme ve rüşvet hastalığı toplumumuzu kemirmektedir.

Cephe İktidarının besleyip desteklediği zorbalarm silahlı bıçaklı saldırıları nedeniyle okullarda ve sokaklarda can güvenliği kalmamıştır. Cephe ortaklığının karanlık ve kanlı döneminde 200 den fazla genç öldürülmüş, 4000 e yakın genç yaralanmış, sakat bırakılmıştır.

Bu İktidarın saldırganları okulları savaş alanına çevirmişler, okulların bodrum katlarında kurdukları işkence odalarında aklın, vicdanın almayıacağı işkenceler yapılmış, istemedikleri öğrencilerin okullara devamı önlenmiş ve sürekli olarak öğrencilerden haraç para toplanmıştır.

Yüz bine yakın öğrenci can güvenliği olmadığı için iki yıldan beri okullarına devam edememektedir. Eğitime ayrılan milyarlar boşa bitmekte, evratlarını okutamayan ana ve babalar kan ağlamak tadırlar.

Onbinlerce öğretmen hiç bir neden gösterilmeksizin yerlerinden sürülmüş, ve kıyılmışlardır. Karı, koca öğretmen eşler ayrı ayrı yerlere nakledilerek küçük çocuklar ya anasız, ya babasız bırakılmışlardır.

Demirel, cephe İktidarının oluşumunda paralarıyla yardımcı olan vurgun ve soygun gruplarının sömürüsünü devam ettirebilmek için, gerçekleri halkımıza yansıtarak olayların aydınlatılmasını sağlayan tüm aydınlara, öğretmenlere ve gençlere karşı savaş ilân etmiştir. Demirel aydınlıktan korkmaktadır. Çünkü, büyük hırsızlıklar karanlıkta yapılır. Bu nedenledir ki Devlet Hazinesinden mobilya yolsuzluğu ile soygun yapan Demirel'in yeğeni Yahya'nın hırsızlığını aydınlığa kavuşturan Devlet Memurunun evine bombalar atılarak susturulmağa çalışılmıştır.

Demirel'in Milli Eğitim Bakanının Yasa dışı uygulamalarını yüksek mahkeme, danıştay, durdurmuş, ama hak ve hukuku bir tarafa atan bu Hükümet Danıştay kararlarını dinlememiştir. Danıştay kararlarının uygulanmaması nedeniyle dava masrafları ve tazminatları için Devlet Hazinesini Cephe Hükümeti 439 milyon lira zarara sokmuştur.

Yönetmeliklere göre Eğitim Enstitülerine öğrenci alımının Üniversite sınavlarında alınan puanlara göre yapılması gerekirken, cephe hükümeti karanlık amaçlarını gerçekleştirmek, cumhuriyet okulların cephecilerin okulları yapabilmek için uydurma, sahte sınavlar yapmıştır. Üniversite sınavlarında 400 puan alan gerçek hak sahibi gençlerin hakkı yenerek 30-40 puan alan komando nitelikli öğrenciler Eğitim Enstitülerine alınmışlardır. Danıştay Milli Eğitim Bakanlığının bu haksız uygulamasını da durdurmasına rağmen bu Milli Milli Eğitim Bakanı Yüksek Mahkemenin bu kuralını da uygulamamıştır.

Sayın Yurttaşlarım,

Cephe İktidarının ismarlama yöntemi ile hazırlattığı ders kitapları ile, düşünce özgürlüğü cumhuriyetin temel ilkeleri ciddi yaralar almıştır. Dilde öztürkçe terkedilmiş, felsefeye giriş kitabında Alevi Yurttaşlar hakkında kasıtlı olarak yanlış bilgiler kullanılarak mezhep kavgaları körüklenmiştir. Ahlak kitabında bir işçinin, bir doktor kadar şerefli olamayacağı yazılarak işçilerimiz horlanmış, çağdışı bölücü görüşlere yer verilmiştir.

Dış Ülkelerde ve halkımızın gözünde itibarını tamamen yitiren Demirel, tüm umudunu yalan, iftira ve besleyip büyüttüğü sal-

dırganlarına bağlamıştır. Devlet Kurumlarımızın, okullarımızın çoğu eşkiya yöntemleriyle işgal edilmiştir.

Cephe ortaklığı, kendileri gibi düşünmeyen gençliğin özellikle yüksek öğretimden, öğretmen yetiştiren kurumlardan mezun olmalarını önleyerek, kendilerini iktidar yapan sömürü gruplarının istedikleri haksız, bozuk düzeni devam ettirebilmenin tedbirlerini almaktadırlar. Kısaca, kurulu bozuk düzenden çıkarı olanlar, sömürü ve vurgunlarına engel olmayacak koyun gibi itaatkar bir gelecek kuşağı, hazırlamağa çalışıyorlar. Bunun için okullarda gençler, öğretmenler öldürülmekte, ders kitapları ulusal birliğe parçalayıcı görüşlerle doldurulmakta, danıştay kararları dinlenmemekte, kardeş kavgası körüklenmektedir. Bunun için okullar işgal edilip yüz binlerce vatan çocuğunun okula devamı önlenmekte, cumhuriyet okulları komandolaştırılmakta, öğretmenler kıyılmakta, Atatürk düşmanlığı yapılmakta, haksızlık başını alıp gitmektedir.

Sayın Yurttaşlarım,

Cephe İktidarı gerçekten işçiye, köylüye, öğretmenlere, tüm aydınlara esnaf ve sanatkarlara, emekçilere karşı kurulmuştur. Bugünkü mücadele sömürücülerle halkın mücadelesidir. Bu mücadeleyi C.H.P. si ile halk bütünleşerek kazanacaktır.

5 Haziran seçimleriyle C.H.P. si'nin tek başına halkın akoylarıyla kuracağı halk İktidarında, haksızlıklara, yolsuzluklara, sömürüye, karaborsaya, istifçiliğe, Devlet kasasından birader, eş, dost zengin etmeğe son verilecektir. Bu günkü haksız düzeni yürütmek isteyenlerin besleyip destekledikleri kardeş kavgası bitecek okullar güven içinde çalıştırılacaktır. Sömürü duracak, köylülerin, işçilerin, memurların, esnaf ve sanatkarların refaha kavuşacağı insanca halkca bir düzen kurulacaktır ülkemizde. Devleti ve halkı soyanların da soyduranların da kârları yanlarına bırakılmayacaktır. Cephe İktidarının karanlık ve kanlı döneminde haksızlığa uğrayan tüm öğretmenlere, memurlara öğrenci hakları süratle verilecek, yetkilerini kötüye kullananlardan gerekli hesap sorulacaktır. Ulusal birliğimiz yeniden canlandırılacak, anaların, babaların, evlat acısı çekmeleri önlenecek yavrularını gönül rahatlığı içinde okullarına gönderebildikleri bir ortam için okullarda süratle barış ve can güvenliği sağlanacaktır. Cephe döneminde okullarına devam edemeyen öğrencilere yoğunlaştırılmış 4 ay süreli Eğitimle sınıf geçirilerek kaybettikleri seneler telafi ettirilecektir. Danıştay, kararları süratle uygulanacaktır.

Eğitimde birlik, eğitimde herkese olanak eşitliği, eğitimde yaygınlık ve süreklilik sağlanacak eğitimin hiç bir dalında ve aşamasın-

da kimsenin öñü tıkanmayacak, hiç kimse yaşamının hiç bir aşamasında eğitim için geç kalmış olmayacaktır. Gelir durumu yetersiz olan çocuklar ve gençlerin eğitimlerini sürdürebilmeleri için gerekli devlet yardımı sağlanacak ve burslar arttırılacaktır. Köylü çocuklarının üst seviyede eğitim görmeleri kolaylaştırılacaktır.

Üretime dönük bir eğitim sistemi gerçekleştirilecektir.

Yüksek Öğretim Kurumlarında öğretim özgürlüğü sağlam güvencelere kavuşturulacaktır. Bu kuruluşların yönetimine öğretim öğretim üyeleri ile birlikte öğrenciler ve tüm görevlilerin etkin biçimde katılmaları sağlanacaktır.

Demokratik özgür eğitim gerçekleştirilecek, bunun için öncelikle öğretmenlerin özgür olmaları sağlanacaktır. Tüm öğretim görevlileri ve öğretmenler siyasi baskıdan kurtarılacaktır. Öğretmenlere ve diğer memurlara sendikalaşma ve toplu sözleşme hakkı tanınacaktır. Ulusal eğitim politikamızın oluşmasında öğretmenlerin daha etkin katkıda bulunmaları sağlanacaktır.

Sayın Yurttaşlarım,

5 Haziran seçimlerinde alk oylarınızla kuracağınız Cumhuriyet Halk Partisinin halkçı İktidarında demokratik hukuk devleti işlerlik kazanacak, anaların ceftikleri evlat acısı bitecek halkımızın çilesi bitecek, ülkemizin kaynakları eşe dosta, akrabaya değil, halk yararına yatırımlara yöneltilecektir. Biraderlere ve vurgunculara tonla, yoksula gramla verme dönemi kapatılacaktır. Hatırlı çevrelele varlık, yoksullara nasihat yerine yurt zenginliklerinden herkesin adaletli ölçülerle yararlanması sağlanacaktır. Kalkınma yalnız birader ve yegenler için olmayacak, herkes için olacaktır. Cumhuriyet Okulları cephecilerin işgalinden kurtarılacaktır.

Sayın Yurttaşlarım,

Cumhuriyet Halk Partisi, müşterek oy pusulasının soldan en başında yer almaktadır. Oy pusulasının başında C.H.P sinin altı oku altında basacağınız evet, mühürü yavrularınızın okullara güvence içinde gidebilmesini, kardeş kavgasının son bulmasını, haksızlıkların giderilmesini sağlayacaktır.

Yarın saat : 20.35 te radyoda Cumhuriyet Halk Partisi adına sizlere Celâlettin Ulusoy seslenecektir.

Sayın Yurttaşlarım,

5 Haziran seçimlerinin ulusumuz için hayırlı uğurlu olmasını Allahtan diliyorum. Sizlere saygılar sunuyorum.

Celalettin ULUSOY

Parti Üyesi

26 Mayıs 1977
Saat : 20.35 - 20.45

Sayın yurttaşlarım :

Cumhuriyet Halk Partisi adına hepimizi sevgi ve saygı ile selamlarım.

5 Haziran seçimleriyle kavuşacağımız hayırlı ve mutlu çağın şafağı sökmeye başlamıştır. Geçirdiğimiz uğursuz ve karanlık dönemden bıkan Türk halkı, 5 Haziran sonrasında, gerçek çağ değişimi kadar ileri, aydınlık bir yönetim, tüm ülkede barış ve kardeşlik istemektedir. Bu nedenle, 5 Haziran hakka ve halka inananların zafer günü, ülkemizde yaşayanların tümüne huzur ve mutluluk getirecek demokrasinin zafer günü olacaktır. Her şeyini yitirmiş bir hükümet olarak varlığı ve saygınlığı kalmamış bugünkü iktidar, millî benliğimizde daha ağır, belki de tamir etmeyecek yaralar açmadan, Türk Ulusunun büyük çoğunluğunun isteğiyle iş başından uzaklaşacaktır. Temeli halka dayalı, varlığında Türk halkının ağırlığını duyan Cumhuriyet Halk Partisi, Devleti yönetme görevini verdiğinizde halkın isteğinden ilham alarak ve sadece ülkenin esenliğini düşünerek, hakkı ve halkı savunan, yurttaş bir uçdan diğer uca özgürlüğü, adaleti ve hukuku egemen kılan örnek bir iktidarı oluşturmaya hazırdır. İnsan hak ve hürriyetlerine saygılı her kişinin bugününden ve yarınından emin, huzur içinde, kardeşçe yaşayacağı günlerin gelebilmesi, için, Atatürk ilkelerine bağlı bütün yurttaşların Cumhuriyet Halk Partisinde birleşmeleri zorunlu hale getmiştir. Halen içinde bulunduğumuz bunalımların daha da ağırlaşmaması için Türk halkının yanılmaz sağduyusu ile kendi eseri olan cumhuriyet ve gerçek demokrasiye sahip çıkacağına inanıyoruz.

Sevgili yurttaşlarım,

Adalet Partisi ve ortakları iktidarının ülkeyi yönetecek güçten, bilgidен, duygudan yoksun olduğunu ülkede ve ülke dışında bilmeyen kalmadı. Yönetimi devraldıklarında huzur içinde olan ülkemiz, her gün neredeyse bir iç savaşa dönüşecek kardeş kavgası görünümünde... Kanun, adalet ve hattâ Devlet sanki yok olmuş. Silâhlı zorbalara

adam öldürür yakalanmaz, adalete teslim edilmez. Yüksek öğretim felce uğramış. Yüzbinlerce öğrenci öğrenimlerine devam edememe tehlikesiyle karşı karşıya. Adalet Partisi Devlet Hazinesindeki döviz ve altın rezervini görülmemiş bir umursamazlık ve bilgisizlikle eritmiştir. Önüne gelene boçlanmıştır. Bugün en ağır koşullara bile kimseden kredi alamamaktadır. Ülke korkunç bir ekonomik uçurum kenarına getirilmiştir.

Ticari ilişkilerde bulunduğumuz tüm ülkelerde mali saygınlığımız tam anlamıyla yitirilmiştir. Adalet Partisi yöneticileri ve ortakları, böylesine ağır bir durumda, halkımızın sağduyusu ile alay edencesine ve inanılmaz bir hafiflikle temel atma yarışına çıkmışlar, mevcut fabrikalarımız hammadde ve yedek parça yokluğundan çalışmazken, enerji kısıtlamaları tüm yurt düzeyinde en küçük atelyelere bile çalışma olanağı vermezken, onlar, temel çukurlarının başında nurlu ufuklardan ve trilyonlardan dem vurmüşlardır.

Savgili yurttaşlarım,

Ülkenin her yanında sürüp giden kanlı olaylar, cinayetler, iç ve dış basında yıllardır manşetlerden inmeyen iktidar partisi liderlerine kadar ulaşan yolsuzluklar, yeteneksiz kişilerle doldurulmuş devlet yönetiminin feci durumu, her yerde, her zaman ve hepimizin karşısına çıkan partizan ve hukuk dışı bir yönetim var bugün...

Oysa sevgili yurttaşlarım, üst üste gelen bereketli yıllar, doğal kaynaklarımızın ve insan gücümüzün gelişme ve çalışma potansiyeli, ülkemizde ve dış ülkelerdeki üreti kuşakların eğitim ve ekonomik alandaki enerjisi ile, ülkemiz yeryüzünde örnek gösterilebilecek bir gelişme olanağına sahiptir. Bu dönemde, «milliyetçiyiz» diye diye, tüm milli değerleri zedeleyen Adalet Partisi ve ortaklarının iktidar olması, ülkemiz ve ulusumuz için gerçek bir talihsizlik olmuştur.

Sevgili yurttaşlarım,

Türk milleti bir bütündür. Mezhep ayrılıklarını yeniden körtükleyerek milleti bölmeye kimsenin hakkı yoktur. Hepimiz Türküz, müslümanız. Bu gereksiz ayırım asırlar boyu kardeşi kardeşe düşman ederek birbirine düşüren iç ve dış düşmanlarımızın işine yaradır. Milletimize, hiçbir faydası olmamıştır. Birbirimize güvenmeli, biribirimizi sevmeli, birbirimizin inanç ve düşüncelerine saygılı olmalıyız. Ancak bu şekilde milli bütünlüğümüzü koruyabiliriz, dostlarımıza saygı, düşmanlarımıza korku verebiliriz.

5 Haziran seçimlerinden sonra sevginiz ve güveninizle iktidara gelecek Cumhuriyet Halk Partisi, karşılaşacağı büyük güçlüklerin

farkındadır. Yarattılmış olan güç koşullara rağmen, hızlı kalkınmayı sosyal adaletle birlikte ve demokratik rejim içerisinde gerçekleştirecek güç günlerin güvenilir Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, varlığını oluşturan Türk halkının güveni ve yardımı ile yüce Milletimizi sandığından daha kısa zamanda refah ve mutluluğa ulaştıracaktır. Cumhuriyet Halk Partisi, seçimlerden sonra ülkemizin her yerinde kardeşlik ve yardımlaşma havası içinde, kalkınma, ilerleme, aydın ve iyi günlere ulaşma çabalarında halkımızla elele olacaktır. Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında yalan, yolsuzluk, partizanlık kesin olarak, ortadan kalkacak, hukuk ve yasalara dayalı arı, duru, insan haklarına saygılı, parti, din, mezhep ayırımı yapmayan, demokrasiye gerçekten bağlı bir devlet yönetimi, yurdun her köşesinde etkin olacaktır. Cumhuriyet Halk Partisi, Türk halkından aldığı birleştirici ve kötü niyetlileri caydırıcı gücüyle Türk ulusunun demokrasiye bağlılığını en iyi anlayan ve kıymetlendiren siyasal teşekkül olarak, taassubu ayaklandırmak, din ve mezhep ayrılıklarını körüklemek isteyen totaliter veya teokratik rejim heveslilerine fırsat ve olanak vermeyecektir. Kişinin özel inançlarına, Anayasamızın temel ilkelerinden lâiklik prensibine içtenlikle saygılı olan Cumhuriyet Halk Partisi, seçimlerden sonra, uygar ve bilinçli halkımıza yakışır biçimde her türlü düşünce ve inanç özgürlüğünü bütün yurt düzeyinde sağlayacaktır. Cumhuriyet Halk Partisi, seçimden seçime dindarlıkları akıllarına gelen, inançlara saygı ifade eden lâikliği halen dinsizlik olarak tanımlayan, kutsal inançları politik çıkarlarına vasıta sayanların kesin yenilgiye uğramasında halkımızın gerçekle riyayı çok iyi ayıran sağduyusuna güvenmektedir.

Sevgili yurttaşlarım,

5 Haziran seçimlerinde ulusumuz için zararlı tüm akımlar ve bunların destekleyicileri Cumhuriyet Halk Partisinin karşısında yer almıştır. Hepsi Cumhuriyet Halk Partisini iktidara getirecek oyları parçalamak için birleşmişlerdir. Ülkemizin daha kötü geleceklerden korunmasının tek çıkar yolunun Cumhuriyet Halk Partisi iktidarı olduğuna inanan seçmenlerin, sadece oylarını kullanmakla kalmayıp, oylarını kullanamayacak durumda olanlara yardımcı olmaları, seçimlerin sonucu için çok önemlidir. İktidara gelmesi olanağı bulunmayan küçük partilere ve bağımsız adaylara duygusal eğilimlerle oy vermek, Cumhuriyet Halk Partisinin oylarını parçalayarak seçilecek milletvekili sayısını azaltmak anlamına gelir. Üstelik bu bölünen oylar küçük partilerde milletvekili seçmeye yetmeyeceği için sadece

boşa gitmekle kalmayacak, Cumhuriyet Halk Partisine karşı olanların işine yarayacaktır.

Sayın seçmenler,

Tüm oylarınızı Cumhuriyet Halk Partisinde toplayınız. Her oy atan elin, Anayasa yazan elden güçlü olduğunu unutmayınız. Köyünüzde ve çevrenizde sandığa atılmamış oy kalmamalıdır.

Sevgili Yurttaşlarım,

,Yarın akşam saat 20.20'de sizlere Genel Sekreter Yardımcısı sayın Ali Topuz hitap edecektir.

Hepinize Saygılar sunar, başarılar dilerim.

Ali TOPUZ

Genel Sekreter Yardımcısı

27 Mayıs 1977
Saat : 20.20 - 20.30

Sayın Yurttaşlarım :

İki buçuk yıl kadar önce, cephe hareketinin başlatıldığı günlerden bu yana, Türkiye, ağır bir siyasal bunalım ortamından geçmektedir. Seçim kararı alındıktan, hele Cumhuriyet Halk Partisinin halk oyu ile 5 Haziran'da iktidara geleceği anlaşıldıktan sonra, saldırdılar, cinayetler giderek yoğunlaştı. Artık günlük olaylar haline gelen, siyasal cinayetlerin sayısını akılda tutma olanağı kalmamıştır. Ancak bu sayının ikiyüz kişiyi geçtiği bilinmektedir. Bunlara gençlik olayları demek, gençliğe karşı büyük bir haksızlık olur. Gençlik bu olayların sorumlusu değildir. Gençlik bu olayların yalnızca kurbanıdır. Anneler, babalar, fakültelere, yüksek okullara, liselere, ortaokullara, meslek okullarına, hatta ilkokullara giden çocuklarını, fabrikalara, iş yerlerine giden yakınlarını kuşku içinde ve endişe ile pencerelerde bekler duruma düşürülmüşlerdir. Halkımız, radyo haberlerini, gazeteleri, yakınlarının bir siyasal cinayete kurban gitmesi ümidi ile, ama 27 aydır kuşku ile dinleyip okumaktadırlar.

İşte, Demirel düzeninin ülkemize getirdiği bunalım... Aslında, Demirel, bu siyasal cinayetleri, anarşiyi ve kargaşayı ekonomik ve sosyal alandaki başarısızlığının örtüsü olarak da kullanmaktadır. Çünkü, Demirel önce ekonomik ve sosyal bunalım getirmekte, arkasından da siyasal olaylar ve bunalımlar yaratmaktadır. 1970'lerin başında böyle olmuştur. Bugün de böyle olmaktadır. Son iki yılda dövizler tüketilmiş, dış ticaret açığı büyümüş, dış borçlar ve ödemeler Ulusumuzun dışardaki saygınlığını yok edecek bir düzeye getirilmiş, hayat pahalılığı dayanılmaz ölçülere varmıştır. Peki, bu durumun sorumlusu kimdir? Yeri geldiğinde, kısa aralıklar dışında, 12 yıldır Başbakanlık yaptığını söyleyen Demirel, bu bunalımın başlıca sorumlusudur.

Sevgili Yurttaşlarım,

Türkiye'yi yıllardır idare etmekle övünen Demirel'in ve Adalet Partisinin en büyük aldatmacası, yatırımlar ve kalkınma alanın-

daki iddiaları ile ilgilidir. Demirel ve Adalet Partisi Hükümetleri yıllardır, yatırımcılık ve atılımcılık görüntüsü vermeğe çalışmışlardır. Gerçekler bilinçli Türk Halkının önüne serildikçe bu konudaki iddiaların ve propagandaların asılsızlığı ortaya çıkmaktadır. Halkımızın günlük yaşamında ortaya çıkan bu başarısızlıklarını örtebilmek için, bu kez Demirel ve Adalet Partisi geçmişi bırakıp gelecekten 2000 yıllarının hayallerinden söz etmektedir. Demirel'in sürdürdüğü politika ve bu politikanın bağlı olduğu düzen, gösterişli törenlere, parlak nutuklara ve çok sıfırlı rakamlara karşın, ekonomik alanda da başarısızdır. Bu düzen iş isteyenlere iş sağlayamamıştır. Bu düzende, işsiz sayısı ikiye üçe katlanmıştır. Kendisine «barajlar kralı» ünvanını veren Demirel'in sürdürmek istediği bu düzende, enerji yetersizliğinden, fabrikalar durmuş, kentler karanlıkta kalmış söz verildiği halde köyler elektriğe kavuşamamış, üretim büyük kayıplara uğramıştır.

Büyük barajlar, santraller edebiyatına karşın, 1976 yılı sonunda, Türkiye'de kişi başına üretilen elektrik ancak, 395 kilovat saate çıkarılabilmektedir. Gelişmiş sanayi ülkelerinde, kişi başına üretilen elektrik Türkiye'ninkinin on katından fazladır. Gelişmiş sanayi ülkelerini bir yana bırakalım, Türkiye'ye benzeyen ve savaş sıkıntılarını daha çok çekmiş olan iki komşu ülkeye bakalım. Türkiye'de kişi başına 395 kilovat saat olan elektrik üretimi, batı bloku ülkelerinden Yunanistan'da Türkiye'nin üretiminin dört katından çok, 1619 kilovat saattir. Doğu bloku ülkelerinden Bulgaristan'da Türkiye'nin üretiminin yedi katından çok, 2887 kilovat saattir. Belli ki, bu komşu ülkeler edebiyat yapmamışlar, yatırım çalımı atmamışlar «barajlar kralı» unvanı kullanmamışlar, ama buna karşılık, enerji üretimi için başlattıkları yatırımları ciddiye almışlar ve yıllarca bekletmemişlerdir.

Sayın Yurttaşlarım,

Yatırımların sağlıklı olarak gerçekleştirilmesi, en başta enerji planlamasına ve enerji üretimine bağlıdır. Enerjisi karşılanmayan yatırımlar, temelsiz yatırımlardır. Enerjisi olmayan fabrikalar, susuz çeşmelere benzerler. Adalet Partisi Hükümetlerinin yıllardan beri izledikleri yanlış politika nedeniyle, Türkiye'nin enerji açığı yıldıan yıla büyümektedir. Sağlandığı kadarıyla enerji büyük ölçüde dışa bağımlı ve yüksek maliyetlidir. Elektrik üretimi için kullanılacak, su kaynaklarımızın ancak, yüzde onikisi, zengin linyit kapasitesinin ise ancak, yüzde altısı kullanılmaktadır. Enerji üretimimizin yüzde otuzdan çoğu da dışardan alınan akaryakıtı dayalıdır. Enerjinin büyük bölümü Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da üretildiği

halde, enerjiden en az yararlanan yerler bu bölgelerdir. Enerjinin Yurdumuza dağılışı adaletsizdir. Enerji dağıtımı ve iletim tesisleri yetersizdir.

Sayın Yurttaşlarım,

Demirel ve başında bulunduğu hükümetler, yıllardan beri, yatırımcı kuruluşlara ve projelere, son derecede yetersiz kaynaklar ayırarak, döviz gereksinmesini de sağlamadan, yatırıma başlanmış görüntüsü vermektedirler. Çünkü, amaçları, temel atma törenleri yapmak, şu kadar projeye başladık diyere, çalım atmak, gösteriş yapmaktır. Projesi ve parası olmasa da, boş bulunan bir arsaya bir temel atılırsa, nasıl olsa o yatırım bir gün gelir yapılır ve tamamlanır diye düşünüleceğini umarak ve böylece halkımızı kandırabileceğini sanarak, Demirel ve başında bulunduğu hükümetler sınırlı yatırım kaynaklarını pek çok sayıda projeye dağıtmışlardır. Ayrılan para, ancak temel atmaya ve göstermelik inşaata yetmektedir. Bunun sonucunda, projeler programlanan zamanda bitmemekte, bittiğinde de, maliyetleri birkaç misli artmış olmaktadır. Demirel döneminde, başlatılan yatırımlardan hiçbirisi programlanan sürede bitirilememiştir. Bu yüzden tüm yatırımlar iki üç misli pahalıya mâl edilmiş ve milyarlarca lira değerinde döviz kaybına neden olunmuştur. Bazı büyük yatırımların bugünkü durumuna bakıldığında bu gerçek açıkça görülmektedir.

Seydişehir Alüminyum Tesislerine 1967 yılında başlandı. 1973 yılında bitirilmesi gerekirdi. Tesis üç buçuk yıl geçikmeyle ancak devreye girebilmiştir. Bu gecikme nedeniyle, proje maliyeti iki misli artmış ve altı milyar değerinde döviz kaybedilmiştir.

Oymapınar Barajı, 1978 yılında bitirilmek üzere programa bağlanmıştır. Oysa 1976 yılı sonunda, projenin gerçekleştirme oranı sadece yüzde dokuzdur. Şimdiden, gecikme en az üç yıldır ve maliyet en az iki buçuk misli artmıştır.

İskenderun Demir - Çelik Tesislerine 1966 yılında başlanmıştır. Dış kredisi tümüyle sağlanmış, tüm makine, teçhizat ve montaj malzemeleri, dışardan getirilmiş olmasına karşın, proje tam bitirilememiştir. 1973 yılında tamamlanması gereken projenin, birinci ünite yüksek fırını dört yıl gecikme ile devreye sokulabilmiştir. Gecikme nedeni ile maliyet üç kat artmış ve 22 milyar lira değerinde döviz kaybı meydana gelmiştir.

Sayın Yurttaşlarım,

Hangi yatırıma bakacak olursak, bu örneklerdeki durumla karşılaşıyoruz. 1965-1970 yılları arasında, Adalet Partisinin tek başına

İktidar olduğu beş buçuk yıllık dönemde, başlatılan 48 önemli projenin başlangıç maliyeti 18 milyar lira iken, 5 yıllık gecikme sonunda bu maliyet 42 milyar liraya yükselmiştir. Gecikme ve ihmaller nedeniyle meydana gelen maliyet artışı 25 milyar liradır. Ve bu 25 milyar lira halkımızın cebinden çıkmıştır. Demirel ve Adalet Partisi Hükümeti bu projeler için beş buçuk yılda ancak dört buçuk milyar lira harcama yapabilmıştır. Oysa, 1974 yılında Ecevit Hükümeti bu 48 önemli yatırıma beş buçuk milyar lira harcama yapmıştır. Yani, Demirel'in 5.5 yılda yaptığı yatırım harcamasından daha fazlasını, 1974 yılında Ecevit'in Başkanlığındaki Hükümet 1 yılda harcamıştır. Ecevit Hükümeti, bundan ayrı olarak, 15 milyar tutarında yeni yatırım başlatmış ve 1 yıldan kısa bir dönemde bu yeni yatırımlar için de, 6 milyar lira harcama yapmıştır. Üstelik, Ecevit Hükümeti bu yatırımları yaparken, dünya ağır bir ekonomik bunalımdan geçiyordu ve Kıbrıs Barış Harekâtı ekonomimize ağır yükler getirmişti. 1974 yılında Ecevit Hükümetinin başlattığı ve programladığı yatırımların bir kısmı şunlardır : Gemlik Amonyak Fabrikası, Karataş Fosfat Fabrikası, Karabük Çelikhanesi, Çayırhan Termik Santrali, II. Berdan Barajı, Yarıncı Gübre Sanayii, Çorum Sulama Barajı, İzmir'de yeni Petro Kimya Tesisleri, Irak-İskenderun Boru Hattı, gibi Manavgat İkinci Bafra, Urfa-Akçakale Sulamaları, Ceylanpınar, Malatya, Sivas, Eskişehir, Afyon, Mardin, Van Et Kombinaları, Pendik Tersanesi, 15 milyarlık Afşin-Elbistan Santrali, 2,5 milyar liralık Oymapınar Barajının projesi, 6 milyar liralık Karakaya Barajı projesi...

Sayın Yurttaşlarım,

Bugüne dek, Demirel'in ve Adalet Partisinin izlediği ve temsil ettiği politika ile bu politikanın dayandırıldığı düzenin başarısızlıkları ortadadır. Üstelik, bu politika ve düzen Anayasamızla çelişkilidir, Anayasamıza terstir. Cumhuriyet Halk Partisi, 5 Haziran seçimlerinde halkımızın güvenini tek başına kazanarak iktidar olduğunda Anayasamızın öngördüğü Ekonomik ve Sosyal Düzeni kurarak, özgürlükçü demokrasimizi güçlendirecek. Ülkemizin ve Halkımızın hakça ve hızlı bir kalkınma süresine girmesini başaracaktır. O zaman ülkemizde, hayali yatırımlar değil gerçek yatırımlar yapılacaktır. Nutuk atılmıyacak, gerçek temeller atılacaktır. Tören değil iş yapılacaktır. Kardeşler, yeğenler değil halkımız düşünülecektir. Kısacası o zaman halkın gerçek iktidarı kurulmuş olacaktır.

Bülent ECEVİT

Genel Başkan

28 Mayıs 1977

Saat : 20.05 - 20.15

Sayın yurttaşlarım :

Bu ikinci radyo konuşmamda sizlere, Cumhuriyet Halk Partisinin niçin bir düzen değişikliği gereği duyduğunu kısaca anlatacağım

Yeni Cumhuriyet Halk Partisi Programında ayrıntılarıyla açıkladığımız düzen değişikliği, yürürlükteki Anayasamızın çerçevesinde ve Anayasa doğrultusunda olacaktır.

Geçen gün Adalet Partisi Genel Başkanı, hem de aynı konuşmada, bir yandan Cumhuriyet Halk Partisinin Anayasa ile kurulu düzene karşı olduğunu öne sürmüştür, bir yandan da bu Anayasa ile Türkiye'yi idare etmenin fevkalâde güç olduğunu söylemiştir.

Bu Anayasa ile ülkenin yönetilemeyeceğini yıllardır söyleyenler, söylemekle de kalmayıp bile bile kargaşalık çıkararak bunu kanıtlamağa kalkışanlar kendileridir. . . Yıllardır, Anayasa'da yapacakları köklü değişiklikleri açıklayanlar da kendileridir.

Eğer Anayasa'yı değiştirme isteği bir suçsa, bu suçu kendileri işlemektedirler.

Cumhuriyet Halk Partisi ise, Anayasa'yı değiştirmek değil, eksiksiz uygulamak isteyen partidir.

Bizim «Anayasa ile kurulu düzene» karşı olduğumuz iddiası şu açıdan da yanlıştır : Yürürlükteki Anayasa'nın öngördüğü düzen henüz kurulu değildir. Biz o düzeni, Anayasanın öngördüğü düzeni kurmağa çalışıyoruz.

Örneğin, Anayasamız, Devleti «İnsanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları» hazırlamakla yükümlü kılar.

Oysa kurulu düzende, halkımızın büyük çoğunluğu, maddî ve manevî varlığını geliştirebilmek için gerekli şartlardan yoksundur. Köylü çocuklarımızın çoğu, bırakınız yüksek öğrenimi, lise öğrenimi yapma olanağı bile bulamaz.

Dağ köylerini, orman köylerini bırakınız, Ankara'nın 70 kilometre ötesindeki bir köyde yaşayan anne doğum yaparken, Allah esir-

gesin, hastalanırsa, kendisini hastaneye ulaştıracak olanaklardan yoksundur.

Nüfusumuzun yüzde 60'dan çoğunu oluşturan köylüler, adam başına yılda ortalama 1500 - 2000 lira kredi alırlar. Bazıları, tapulu toprağı bulunmadığı için onu da alamaz. Bugünün parası ile 1500 - 2000 lira kredi ise, köylünün maddi ve manevi varlığını geliştirici yatırımlar yapmasına elverişli şöyle dursun, borçlarının faizini bile karşılamaya yetmez.

Büyük kentler halkının büyük bölümü en basit sağlık şartlarından yoksun gecekonducularda yaşamaktadır. Zaman zaman gecekonducuları yıkmakla görevlendirilen kamu görevlilerinin, polislerin çoğı da gece konducularda yaşamak zorunda kalmaktadır.

Anayasamız, «hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanımaz» der. Oysa kurulu düzende, belli kişiler, aileler zümreler imtiyazlıdır.

Halka kapalı olan banka kapıları, o imtiyazlı kişilere, milyonlarca on milyonlarca liralık «hatır» kredileri için açıılır.

Atölyelerinde en güzel mobilyaları, tezgâhlarında en güzel gemileri yapan sanatkârlar birkaç bin liralık kredi alamazken, Türkiye'nin bozuk düzeni, belli ailelerden, zümrelerden kişilere sahte mobilya ihracatı dolayısıyla milyonlar sağlar ve suçlarını örtbas etmek için Devletin tüm olanakları seferber edilir.

Nice köylü tarlasını sürecektür traktör alamaz, fakat bazı imtiyazlı kişiler, 135 bin liraya aldıkları bir traktörü, oturdukları yerden 200-250 bin liraya satarlar.

Geçimi şoförlüğe bağı yurttaş resmi fiyatı 300 bin lira olan kamyonu bulamazken, bir avuç imtiyazlı aracı, 300 bin liraya dilediği kadar kamyon alıp 600 bin liraya satar. İktidara yakın bazı imtiyazlı ailelerin üyeleriye, Devlet olanaklarıyla TIR kamyonlarından filolar kurarlar.

Yağ üretiminde kullanılan ayçiçeğinin üreticisi taban fiyatı ayçiçeğini satamazken bozuk düzen bir avuç imtiyazlı yağ ithalatçısına milyarlar kazandırır.

Parasını atölyeye makinaya yatıran bir sanatkâr, işini geliştirmek için on bin lira kredi alamazken, parasını toprağı gömen imtiyazlı kişiler bankalardan milyonlarca liralık kredi çekerler.

Yine Anayasamız, topraksız veya yeteri kadar toprağı olmayan çiftçiye toprak sağlamakla, bunun için de büyük toprakları sıvırlamakla, yani toprak reformu yapmakla görevlendirilmiştir Devleti... Oysa iki yılı aşkın süredir Hükümette bulunanlar, toprak reformunu, Urfa'nın bir tek ilçesinde, o da yarım yamalak uyguladıkları sonra rafa kaldırmışlardır.

Toprağa bir damla alınteri dökmeyen imtiyazlı kişiler, zümreler aileler ise, on binlerce dönüm topraklarında on binlerce ırgat yarı aç yarı tok çalıştırmaktadırlar. Halâ 20 - 30 köye sahip olan imtiyazlı kişiler vardır yurdumuzda...

Anayasa'mız herkesin düşünce ve kanaatlarını serbestçe yababileceklerini belirtir. Oysa Türkiye'nin nice hapishanelerinde düşüncelerinden ötürü hüküm giymiş kimseler, nice mezarlarda düşüncelerinden ötürü sokak ortasında veya okul koridorlarında öldürülmüş gençler yatmaktadır.

Bunlar, kurulu düzenin yürürlükteki Anayasa'ya aykırılığını gösteren sayısız örnekten yalnızca birkaçıdır.

Cumhuriyet Halk Partisi işte bu düzeni değiştirirken, Anayasa'nın da insanlığın da gereği olan ve halkın özlemini çektiği bir düzen kuracaktır.

Şimdiye kadar süregelen imtiyazlılar iktidarı yerine, halk iktidarını kuracaktır. İmtiyazlılarla, onların siyaset alanındaki temsilcileri, bizim halk iktidarı sözümüzden onun için ürkerler.

Bırakınız «halk iktidarını», «halk» sözünden bile ürker olmuşlardır.

Bırakınız «halk» sözünü, bir kasketli insan görünce «komünist» demektedirler. Oysa, mirasçısı olduklarını ilân ettikleri Demokrat Parti, 1940'larda, 1950'lerde, kasketlilerin partisi olmakla öğünürdü.

Cumhuriyet Halk Partisinin kuracağı düzen, hem gelişmeyi hızlandırıp Türkiye'nin kısa sürede ileri sanayi ülkeleri arasına girmesini kolaylaştıracaktır, hem de gelişme nimetlerinin toplumda hakça dağılımını sağlayacaktır; öylelikle herkesin «maddî ve manevî varlığını» serbestçe geliştirebilmesi için gerekli olanakları gerçekleştirecektir.

Bir başka deyişle, bizim kuracağımız insanca ve hakça düzende, bir yandan somun daha hızlı büyüyecek bir yandan da somunun dilimleri memleket sofrasında hakça bölüşülecektir. Herkes emeğinin gerçek değerini alabilecektir.

Bu sağlanırken, özgürlüklere daha çok genişlik, demokrasiye daha çok gerçeklik kazandırılacaktır.

Bu görüşe karşı çıkanlar,

— Eldeki somun herkese yetmez... Hele ilkin somunu büyütelim, hakça bölüşülmesini sonra düşünelim!, derler.

Herkes vaktinden önce hakkını istemesin diye de, hak arama özgürlüklerini kısmak isterler. Bunun için demokrasiyi yozlaştırıp

çökertmeğe uğraşırlar. Kurulu düzeni tüm haksızlıklarıyla, adaletsizlikleriyle sürdürmek isteyenler iktidara geldikçe toplumda kavga ve kargaşalık çıkmasının, o kargaşalıklar bahane edilerek özgürlükleri ve demokrasiyi kısıcı önlemler aranmasının nedeni budur.

Kısacası, sömürü düzenini sürdürmek isteyenler iktidara geldikçe çıkarılan kavga bir çıkar kavgasıdır.

Bu kavgayı çıkaranlar ve o yüzden ülkede kargaşalık yaratıp demokrasiyi tehlikeye sokanlar da, bozuk düzende haklarını alamayanlar değildir. Tersine, onların, haklarını arayıp alabilmelerini engellemek isteyenlerdir, bu kavgaları çıkaranlar...

Haklarını alamayanların kargaşalık çıkarıp, demokrasiyi tehlikeye sokmakta hiçbir yararı yoktur, çünkü onlar bilirler ki demokrasi aksamadan sürerse, haklarını mutlaka alacaklardır. Haklarını alabilmelerini sağlayacak bir iktidarı oylarıyla oluşturacaklardır.

Ötekiler de, yani bozuk düzeni sürdürmekte çıkarı olanlar da burun böyle olacağını bilirler. O yüzden demokrasiyi yıkmaya uğraşırlar. Yaklaşan seçimlerden de o nedenle huzursuzluk duymakta ve saldırganlıklarını arttırmaktadırlar.

Çünkü 5 Haziran seçimleriyle iktidardan gideceklerini ve Anayasa doğrultusunda insanca ve hakça bir düzen kurulmasına artık engel olamayacaklarını bilmektedirler.

Türkiye'nin kurulu ekonomik ve sosyal düzeni, yalnız sosyal adaleti önlemekle kalmıyor, gelişmenin hızını da kesiyor.

Yalnız somunun hakça bölüşülmesini değil, somunun yeteri kadar hızla büyümesini de engelliyor.

Nitekim artık Türkiye, bu düzenle sağlıklıbileceği gelişmenin sınırına varmıştır.

Bugünkü Hükümetin bir kanadı, «Millî Selâmet Partisi, öteki kanadı için, Adalet Partisi için, «benzini bitti», «pili tükendi» gibi sözler söylüyor. Benzini biten, pili tükenen, şu veya bu partiden önce, Türkiye'deki bozuk düzendir. O düzenin renk farkıyla savunucuları arasında yer alan Adalet Partisi de Millî Selâmet Partisi de artık Türkiye'nin sorunlarına çözüm getiremez durumdadırlar. İkisinin de attıkları temellerden birçoğu o yüzden boş duruyor, ikisinin de kurmağa başladıkları fabrikalara o yüzden makina sağlanamıyor.

İki buçuk yıl önce dövizle dolu Merkez Bankası Hazinesi artık boşalmıştır. Dövizlerin yerini vadesi gelen borç senetleri almıştır.

Yatırımlar durmakta, birçok temel maddelerin üretimi durulamakta, işsizlik ve hayat pahalılığı alabildiğine artmaktadır.

1977 Türkiye'sinin sorunlarını içinden çıkılmaz duruma getiren Adalet Partisi, iki bin yıllarının hayaliyle halkı avutmağa kalkışırken, yıllardır uçak sanayiinin lâfını eden Millî Selâmet Partisi de seçim meydanlarında teneke uçak maketleriyle avunmaktadır.

1977 Türkiye'sinin sorunlarının içinden çıkılmaz duruma getirildiğini söyledim. Bugünkü düzenle içinden çıkılmaz... Cumhuriyet Halk Partisinin kuracağı düzende ise, sorunlar kısa sürede çözülecek ve Türkiye, iki bin yılda bazı ülkelerin bugünkü durumuna erişebilme hayaliyle avutulmak yerine Atatürk'ün istediği gibi çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne yükselmek üzere atılımlar yapan bir ülke olacaktır.

5 Haziran'da, oy pusulasının baştan birinci sütununda CHP'nin altı okunun altına EVET mührünü basacak yurttaşlarımız, Türkiye'de hakça gelişmeye de hız katmış olacaklardır.

Yarın 19.50'de, radyodan, gerçekleştireceğimiz düzen değişikliğiyle ilgili açıklamalarda bulunacağım.

Yarın sabah Manisa'da, öğleden sonra da Denizli'de ve Nazilli'de konuşacağım.

Hepinize başarılar, esenlikler, mutluluklar dilerim. Saygılar sunarım, sevgili yurttaşlarım.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

Bülent ECEVİT

Genel Başkan

29 Mayıs 1977
Saat : 19.50 - 20.00

Sayın yurttaşlarım :

Dün, düzenin niçin değişmesi gerektiğini anlatırken, kurulu düzenin Anayasaya aykırı olduğunu ve yalnız sosyal adaleti önlemekle kalmayıp, gelişmenin hızını da kestiğini söylemiştim.

Cumhuriyet Halk Partisinin Anayasa doğrultusunda kuracağı düzeninse, hem gelişmeyi hızlandıracağını, hem de gelişme nimetlerini, artan refahı toplumda hakça bölüştüreceğini belirtmiştim.

Ekonomik anlamda tutucular ve çıkarıcılar, bunun mümkün olmadığını öne sürerler :

— İlkın somun büyümeli, somunun toplumda adaletle bölüşülmesi sonra düşünölmeli, derler... Her zaman bu açıklıkla söylemeseler bile, tutumları böyle bir anlayışa dayanır.

Türkiye'nin kaynaklarının, bir yandan gelişmeyi hızlandırırken bir yandan da sosyal adaleti yaygınlaştırmaya yetmeyeceğini iddia ederler.

Bu iddia, bugüne kadar süregelen düzen için büyük ölçüde doğrudur. Çünkü bu düzen, gelişmeyi kısıtış kadar kaynakları da kısırlaştıran bir düzendir. Üstelik kısırlaştırdığı kaynakları hem haksız biçimde dağıtan hem de çok verimsiz kullanan bir düzendir.

Bunun birkaç örnekle göstermek isterim.

Türkiye'nin kurulu ekonomik düzeninde, bir kimse elindeki parayı veya bankalardan aldığı büyük kredileri, gelişmeye hiçbir katkıda bulunmaksızın kullanarak çok yüksek kazançlar sağlayabilir.

Alınleri dökerek bir ürünü yetiştiren köylülerden büyük çoğunluğu geçimini bile sağlayamazken, borç içinde yaşarken, o ürünlere aracılık edenler veya o köylülere tefecilik yoluyla yüksek faizli borç verenler her yıl milyonlarına milyonlar katarlar.

Bir traktör veya kamyon aracısının, oturduğu yerde, traktör veya kamyon başına sağladığı kâr, bırakınız o traktörü kamyonu

yapan işçileri, traktör kamyon fabrikasını kuranların sağladıkları kazançtan bile çok yüksektir.

Başbakan, iki de bir,
— Çimentoya zam yapmadık,

der.

Oysa fabrikadan 26 laraya teslim edilen çimento, piyasada 35 - 40 liradan aşağı alnamıyor.

Başbakan,
— Demire zam yapamadık,

der. Oysa piyasada demir, resmî fiyatının iki katına satılıyor.

Bunlara aracılık yaparak, resmî ve nazari fiyatlarla gerçek fiyatlar arasındaki büyük farkları ceplerine indirenlerin, ekonomiye yararı değil, ancak zararı dokunmaktadır. Üstelik çimentoyu da, demiri - çeliği de yapanlardan çok daha yüksek kazançlar sağlamaktadırlar.

Yağı, peyniri, pirinci satan bakkal, işini genişletmek için birkaç bin lira kredi alamaz. Ama bunların istifçiliğini yapanlar, elle-rindeki yiyecek maddelerini, Türkiye'nin bozuk düzeninde bankalara rehin ederek, «avans» adı altında milyonlarca, on milyonlarca liralık kredi alabilirler. Öylece, karaborsacılığı, halkın bankalardaki parasını kullanarak yaparlar, hayat pahalılığını o yaldan hızlandırır-lar.

Parasını ateölyeye yatıran sanatkâr bankaya gitse, güvence olarak yeteri kadar taşınmaz mal gösteremediği için, istediği krediyi alamaz. Oysa o krediyi alsa, üretimini arttırabilecektir ve birkaç iş-size iş sağlayabilecektir. Fakat parasını arsaya gömen, yani kimseye iş alanı açmayan üretime en küçük katkıda bulunmayan kimse, bankadan bol kredi alabilir. Üstelik sanatkârın atölyesindeki makinalar gitgide değerden düşerken; parasını arsaya yatıranın serveti, ol-duğu yerde, Devletin, belediyelerin yaptığı yatırımlarla, yıldan yıla katlanarak artar.

Böylece, Türkiye'nin düzeni, insanları üretken olmayan alan-larda paralarını işletmeye özendirir.

Borcunu ödedikten sonra eline birşey kalmayan bazen borcu-nu bile ödeyemeyen köylü, toprağına verim arttırıcı yatırımlar ya-pacak gücü bulamaz. O yüzden tarımda, hayvancılıkta üretim düşük kalır.

Geçenlerde, Adalet Partisi Genel Başkanı,

— Cumhuriyet Halk Partisi iktidara gelirse ineklerin sütü kurur, diye bir lâf etmiş. Oysa ineklerin sütünü kurutan bugünkü düzendir. Türkiye’de inek başına ortalama süt üretimi, Hollanda’dakinin yedide biri, Bulgaristan’dakinin de altıda biri kadardır ancak.

Piyasada kilosu 8-10 liraya satılan sütün kilosu şimdi olduğu gibi, hayvancılık yapan köylünün elinden üç-üç buçuk liraya çıkarsa, elbette ineklerin sütü kurur, bu bozuk düzende... Çünkü üretici, hayvanlarını gereği gibi besleyemez, ırk iyileştirmesi için gereken yatırımları yapamaz.

Çiftçilerimizin yaklaşık üçte biri topraksızdır. O durumdaki köylü, kendi malı olmayan toprağa, isterse de yatırım yapamaz. Toprağın verimi o yüzden de düşük kalır.

Türkiye’nin yeraltı kaynakları ve su kaynakları da çok düşük düzeyde değerlendirilmektedir.

Zengin linyit yataklarımızın ve daha birçok maden yataklarımızın büyük bir bölümü, kapkaççı özel girişimler elinde ziyan olup gitmektedir.

Enerjisizlikten Türkiye’de kurulu fabrikaların çalışma saatleri kısılır, üretimleri düşerken, kömür kaynaklarımız yeraltında boşuna yatmakta, sularımız yerüstünde boşuna akmaktadır.

Türkiye yılda yaklaşık 20 milyar kilovat saat elektrik enerjisi üretiyor. Ülkemizde adam başına elektrik üretimi, Yunanistan’ın ancak beşte biri Bulgaristan’ın ancak yedide biri kadardır.

Oysa, kömürü bir yana bırakıyorum, Türkiye, yalnız su kaynaklarını gereğince değerlendirerek, elektrik enerjisi üretimini yılda 75 milyar kilovat saate, yani bugünkünün yaklaşık dört katına çıkarabilir.

Enerji üretiminde su kaynaklarımız, bunca temel atma ve baraj edebiyatından sonra, daha ancak yüzde 11.3 oranında, kömür kaynaklarımız ise ancak yüzde 5.5 oranında değerlendiriliyor.

O yüzden Türkiye, ihracattan sağladığı gelirin yarısını petrol ithâline ayırmak zorunda kalıyor. Çünkü enerjisinin büyük bölümünü ithâl malı petrole üretiyor.

Yine bol su kaynaklarımıza karşın, Türkiye’de işlenebilir top-
rakların ancak yüzde 10’u sulanabilmektedir. Tarımda verim o yüzden de çok düşük kalmaktadır.

Bunlar kaynaklarımızın ne kadar kötü kullanıldığının, ne kadar yetersiz değerlendirildiğinin birkaç örneğidir.

Öte yandan Türkiye’nin iş adamları, sanayie yönelmekte çok nazlı davranmaktadırlar. Kendi açılarından pek haksız da sayıla-

mazlar. Çünkü Türkiye'nin düzeni ve ortamı sanayi yatırımlarını adeta cezalandırmaktadır.

Türkiye'nin gelişmesine katkıda bulunan, işsizlere iş alanı açan, vergi ödeyen sigorta primi ödeyen ve pek çok riziko göze alan bir sanayici, hiç değilse bir aracı kadar, bir tefeci kadar, bir karaborsacı, bir ithalat istifçisi kadar yüksek kâr sağlayabilmek istemektedir. Bu hakkı kendinde görmektedir.

Böylesine yüksek kârla çalışmak isteyen bir sanayici ise, işin kolayına kaçmaktadır. En az yatırımla en kısa sürede en yüksek kâr sağlama olanaklarını aramaktadır. Dışa bağımlı montaj sanayilerine, tüketim sanayilerine yönelmektedir. O kadar yüksek kârla çalışan dışa bağımlı sanayilerle de dış pazarlara açılma olanağı yoktur. Bazı sanayicilerimiz dış pazarlara bir ölçüde açılabilsin diye sağlanan devlet destekleri, özendirici tedbirler, vergi iadeleri ise, sanayi ürünleri ihracatımızın astarını yüzünden pahalya getirmektedir. Türkiye'nin sanayi ürünleri ihracatı, «dostlar alışverişte görsün» denecek niteliktedir bu yüzden..

Yine bu bozuk düzende aşırı kâr hakkını kendilerinde gören sanayiciler, mümkün olduğu kadar az işçi çalıştıracak alanlara ve teknolojilere yönelmektedirler. O yüzden ülkemizde işsizlik de artmaktadır.

Sun'i özendirme tedbirlerine geniş kaynaklar ayırmak, aşırı gümrük bağışıklıklarıyla, vergi iadeleriyle büyük gelir kayıplarına uğramak, üstelik kredi kaynaklarını en verimsiz alanlara yönelmek zorunda kalan Devlet, bu bozuk düzende, gelişmemize hız katmak için gerekli yatırımları büyük ölçüde aksatmaktadır. O nedenle artık Türkiye'nin altyapısı, bugünkü kadar düşük düzeyde snaileşmeyi bile taşıyamaz duruma gelmiştir. Elektrikimiz yetersizdir, yollarımız, limanlarımız yetersizdir. Devletin temelini attığı yatırımlar, yine bu kaynak israfı yüzünden yıllarca sürüncemede kalmakta, her birinin maliyeti, gecikmeler nedeniyle birkaç kat artmaktadır.

Düzenin kredi alanındaki bozukluğunu resmî rakamlarla da göstermek isterim.

Geçen yıl Türkiye'de bankalar toplam 185 milyar lira kredi dağıttılar. Bunun ancak 38 milyarı tarıma verildi. Üstelik bu 38 milyar kredinin çoğunu büyük topraklılar, zengin çiftçiler aldı. Köylüye ortalama 1500 - 2000 lira kredi kaldı.

Sanayie 18 milyar 300 milyon lira kredi verildi. Ondanda, daha çok birkaç büyük sanayici yararlandı.

Türkiye'deki bütün esnaf ve sanatkârlara verilen kredi 6 milyardan ibarettir. 5 Milyar lira da ipotek karşılığı kredi olarak dağıtılmıştır. 185 milyarın 117 milyarı ise ticarete verilmiştir. Esnafa değil, büyük tüccarlara verilmiştir. Türkiye'nin bozuk düzeninde, bu kredileri alan büyük tüccarların çoğunluğunu ise, araçlar, tefeciler, karaborsacılar, vurguncular, istifçiler, sahte ihracatçılar oluşturmaktadır.

Biz, düzen değişikliği yaparken, işe kredi düzeninden başlayacağız. Bir anlamda bu tabloyu tersine çevireceğiz. Bizim kuracağımız düzende, 117 milyarı, gelişmeye hiçbir katkıda bulunmaksızın halkı sömürenlerden keseceğiz. Tarımda veya hayvancılıkta verim yükseltici yatırımlar yapacak veya aralarında birleşim tarım ürünlerini değerlendirici fabrikalar kuracak olan köylüye vereceğiz; işlerini büyültmek, toptancı kooperatifleri kurmak isteyen esnafa, aralarında birleşerek sanayici durumuna geçmek isteyen sanatkârlara, ortak yatırımlarla fabrikalar kurmak isteyen işçilere, kamu görevlilerine, kısacası, üretken yatırımlar için halka vereceğiz bu kredileri. Aynı zamanda, Plân doğrultusunda verimli yatırımlar yapacak, sinailişmemize hız katacak, işsizlere iş alanı açacak gerçek sanayicilere vereceğiz.

Böylece, daha yeni düzene adımımızı atarken, şimdiye kadar israf edilen kredi kaynaklarını en verimli biçimde değerlendirmeye başlayacağız.

O yoldan, tarım alanında da sanayi alanında da üretim artmağa, gelişme hızlanmaya başlayacak.

Hem somun dha hızlı büyüyecek hem de somunun dilimleri hakça bölüşülecek.

Sayın yurttaşlarım, yarın 19.50'de, radyodan, yapacağımız düzen değişikliğini anlatmağa devam edeceğim.

Sizlere başarılar, mutluluklar dilerim, saygılar sunarım.

Bülent ECEVİT

Genel Başkan

30 Mayıs 1977
Saat : 19.35 - 19.45

Sayın yurttaşlarım :

Geçen gün Adalet Partisi Genel Başkanı, bizim önerdiğimiz düzen değişikliğini eleştirirken, ilginç bir söz söylemiş :

— Dört fakiri biraraya getirirseniz dördü de fakir kalır; ama dört zengini bir araya getirirseniz zenginlik artar, demiş. . .

Bozuk düzen savunucularının gelişmeyle sömürüyü birbirine karıştıranların zihniyeti bundan daha iyi anlatılamazdı.

Onlar dört zengini, dört bin zengini, bilemediniz dört yüz bin zengini daha zengin etmek için uğraşıyorlar, biz ise fakirliği kaldırmak, 40 milyonu aşkın yurttaşımızı refah yoluna çıkarmak için uğraşıyoruz.

Kaldı ki dört zenginin, dört yüz bin zengini bir araya gelip daha zengin olmasıyla Türkiye'de gerçek gelişme sağlanamadığını çünkü konuşmada örnekleriyle kanıtlarıyla anlatmıştım. . .

Bizim gerçekleştireceğimiz düzende her çözüm, bir yandan kaynakları gürleştirilip üretken yatırımlara yöneltici, verimliliği arttırıp ekonomik büyümeyi hızlandıcı, bir yandan da sosyal adaleti hızla yaygınlaştııcı nitelikte olacaktır.

İnsanları daha özgür, demokrasimizi daha güçlü kılacaktır. Cumhuriyet Halk Partisi, hızlı ve hakça gelişmeyi köylüden başlatacaktır.

Gelişmeyi köylüden başlatırken, köyleri değil köylülerin gücünü birleştirecektir.

Adalet Partisi Genel Başkanı, Programımızda, televizyonda, ve meydan meydana toplantılarda gerçekleri açıklamamızdan sonra bile, bu konudaki yalanlarını sürdürüyor.

Güya «Köyentlerle köylüyü göçe zorlacak» mışız. . . Oysa köylüyü göçe zorlayan bugünkü düzen.

Bizim Programımıza göre, köy-kentler sadece ortak hizmetlerin toplandığı yerler olacak. Köylülerin seçecekleri bu merkezlerde, şimdiye kadar köylüye ulaşmayan hizmetler bulunacak. Örneğin, hastahane, lise, silo olacak, kooperatiflerin yönetim merkezi ve banka şubesi olacak. Makina parkı, makina bakım merkezi kurulacak. Kooperatiflerinin ortak makina parkındaki araçlardan köylülerin hepsi birlikte, çok ucuza yararlanabilecekler.

Buğday yetiştiren bir köy tek başına un fabrikası kuramaz. Meyvecilik yapan, sebze yetiştiren bir köy, tek başına meyve suyu veya konserve fabrikası kuramaz. Hayvancılık yapan bir köyün, yem sanayii, deri sanayii kurmağa gücü yetmez. Modern hayvancılığa, mandıracılığa geçecek gücü bile genellikle bulamaz, bir köy.

Fakat merkezi bir yerde ortak hizmetlerin ulaşacağı bir köy-kentin çerçevesindeki sekiz - on köy, güçlü ve demokratik kooperatifler yoluyla, tasarruflarını biraraya getirirlerse, buna devlet desteği ve yeterli banka kredileri de eklenince, köylüler bütün bu saydığım tesisleri ve daha çoğunu kurabilirler.

Bir yandan, aracıya, tefeciye para kaptırmadan, güçlü kooperatifler yoluyla ürünlerini pazarlayabilecekleri için, tarım dan gelirleri artar, bir yanda da o artan gelirini bir araya getirerek kuracakları sanayii tesisleri yoluyla gelirlerine gelir katılır.

Topraklarına, hayvanlarına daha çok yatırım yapabilecekleri için, tarımda üretim artar.

Topraksız köylüler, toprak reformuyla kendi tapulu topraklarına ve yeterli kredi olanaklarına kavuşacakları için, şimdi şehirde oturan varlıklı ağaların elinde bakımsız kalan toprakların da verimi artmağa başlar. Çünkü köylü, sahibi olduğu toprağa çok daha iyi bakar.

Kuracağımız düzende kooperatifçilik hareketiyle bağlantılı olarak köylüler yaşlılıklarında emekli aylığına kavuşacaklardır.

İşçiler gibi, köylüler de ayrıca hastalık, analık, sakatlık gibi tüm sosyal sigortalara kavuşacaklardır. Tarım sigortası kurulacaktır. Öylece köylüler, çiftçiler, kötü ürün yıllarında geçim zorluğu çekmekten de kurtulacaklardır.

Yine Sosyal Sigortalardan kredi alarak evlerini güzelleştirmeye ya da yeni evler yapmağa başlayabileceklerdir.

Kısacası, bizim kuracağımız düzende, köylüler kentlere göç etme zorunluğunda kurtulacak, köyler kentleşmeye başlayacaktır. Köylüler, göç edip fabrikalarda iş aramak yerine, köylerinin yanbaşında kurulacak kendilerine ait fabrikalarda iş bulabileceklerdir.

Sanayiler, köykentlerde yoğunlaşmayacak, köykent çevresindeki köylere dağılacaktır.

Köykentlerde kurulacak halk eğitim merkezlerinde, köy çocukları, filimlere alınacak ders programlarından da yararlanarak yazışmalı yüksek öğrenim görebileceklerdir.

Her köyün kendi okuru, sağlık ocağı olacaktır. Yeterli cami yoksa köyde, Devlet yardımıyla cami yaptırılacaktır. Tarlada fabrikada çalışan annelerin yavrularını bırakabilecekleri çocuk yuvaları kurulacaktır.

Kısacası, her köyde şimdiye kadar ne varsa fazlasıyla olacaktır, üstelik köylerin çevrelerinde fabrikalar yükselecektir.

Gelişme köylüden başlayacak, sınılaşma köye kadar ulaşacaktır.

Cumhuriyet Halk Partisi, bundan ondört yıl önce, hür sendikacılık hakkını, toplu sözleşme ve grev haklarını getirerek, o zamanın fakir işçilerinin gücünü birleştirdi, işçileri refah yoluna çıkardı. 5 Hazirandan sonra da köylülerin gücünü birleştirerek refaha kavuşmalarını sağlayacaktır.

O zaman artık köye sömürü girmiyecektir. Sunta fabrikası gerekliyse, iktidara yakın birkaç zengin değil, orman köylüleri kurabilecektir onu da... Mobilya fabrikasının sahtesini değil sahibisini, orman köylülerinin kooperatifleriyle şehirdeki sanatkâr marangozlar bir araya gelerek kurabileceklerdir.

Adalet Partisi Genel Başkanının korkusu ve yalanları işte bundan...

Bozuk düzenin fakir bıraktığı köylüler bizim kuraçığımız düzende güçlerini birleştirip sömürüden kurtuldukça ve refaha eriştikçe, köylülerin sırtından servet yapmağa alışanların işi bozulacak. «Dört fakir bir araya gelirse dördü de fakir kalır» masalını, işte buna engel olma çabasıyla yayıyor Adalet Partisinin Genel Başkanı. Fakat böyle kurt masallarıyla Türkiye'mizde artık kimse kandırılmaz.

Bizim kuraçığımız düzende esnaf ve sanatkârlar da güçlerini birleştirebilecekler. Sanayi yaygınlaştıkça sanatları geçersiz duruma gelen ve yoksullaşan sanatkârlar, halk sektörü içinde bir araya gelip, fabrikalar kurabilecekler.

Yurt dışındaki, yurt içindeki işçiler, köylüler, kamu görevlileri de bir araya gelip sendikaların, kooperatif birliklerinin, sosyal güvenlik kurumlarının da katkısıyla ve vurgunculardan aracıardan kesilip kendilerine verilecek bol kredilerle ve Devlet desteğiyle, büyük fabrikalar kurabilecekler.

Son yıllarda sadece sözü edilen ağır sanayiler, temel sanayiler halkın ve Devletin işbirliğiyle gerçekleşecek. Uçak sanayiini, çalışan halk toplulukları, aralarında birleşerek veya Devletle elele vererek kurabilecekler.

Bütün bu çözümlerle hem gelişme hızlanacak hem de sosyal adalet yaygınlaşacak. Hem somun daha hızlı büyüyecek hem de hakça bölüşülecek.

Üstelik halkın ekonomik gücüyle birlikte siyasi gücü de artacağından demokrasimiz daha çok geçerlik kazanacak.

Devlet fabrikalarında, madenlerinde yönetim yetkisi ve sorumluluğu, işçiyile, mühendisi, teknisyeniyle ve öteki görevlileriyle o kuruluşlarda çalışanlarda toplanacak. Partizanlık baskı kalkacak ve Devlet sektörümüz güçlenip hızla gelişmeye başlayacak. Bu kuruluşlarda çalışanlar da bir yandan toplu sözleşmeler yoluyla, biryandanda daha verimli işletmeciliğe geçme olanağını bularak gelirlerini yükseltebilecekler. Hem Devlet hem de halk kazanacak.

Halk sektörünün kurulmasıyla ve Devlet fabrikalarında madenlerinde çalışanların kendi kendilerini yönetmeleriyle, işçiler, gelir sorununu, ekonominin tümü içinde değerlendirir duruma gelecekler. Gelirleri daha hızlı yükseleceği gibi, çalışma barışı da en demokratik yoldan gerçekleşmiş olacak.

Yine bu düzende, özel girişim için vurgun yolu kapanırken, üretken alanlara, gerçek sanayilere yönelme yolu açılmış, özendirilmiş olacaktır. Toplum yararını önde gözeten ve Plan doğrultusunda iş yapan özel kesim sanayicileri, geleceğe güvenle bakabilecek ve huzur içinde çalışabileceklerdir.

Şimdiye kadar bütün işçi haklarını gerçekleştiren Cumhuriyet Halk Partisi, bu hakları daha genişleteceklerdir.

Referandum hakkı tanınacaktır.

İşçilerin kusur veya suçlarından ötürü kıdem tazminatı haklarını yitirmelerine son verilecektir.

İşsizlik sigortası kurulacaktır.

Lokavt kaldırılacaktır.

Bu yollardan işçilerin iş güvenliği artacaktır.

En az ücretle enaz geçim indirimi birleştirilecektir. Böylece, enaz ücret yükseldikçe, ücretlerin vergi dışı kalan bölümü de yükselecektir.

Sanayi işçilerinin bütün haklarına ve olanaklarına tarım işçileri de kavuşturulacaklardır.

İşçi hakları özgürlükçü demokratik ülkelerde olduğu gibi, kamu görevlilerine de tanınacaktır.

Kısacası, Cumhuriyet Halk Partisinin kuracağı düzende, gelişme hızlanacak, sosyal adalet yaygınlaşacak ve tüm çalışanların ekonomik gücü artırıp hakları genişleteceği için, demokrasimiz daha çok gerçeklik kazanacaktır; ve iç kavgaların kaynağı olan sömürü olanakları kapanınca topluma sürekli barış gelecektir.

5 Haziran günü oy pusulalarının en başında, Cumhuriyet Halk Partisinin «ALTI OK» unun altına basılacak «EVET» mühürleri, böylesine insanca ve hakça bir düzene, hızlı ve hakça gelişmeye, toplumsal barışa ve gerçek demokrasiye evet demek olacaktır.

Sayın yurttaşlarım, radyoda sizlerle, 4 Haziran Cumartesi günü saat 16.45'de yeniden buluşacağım.

Yarın 21.20'de, radyodan, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreter Yardımcısı sayın Hasan Esat Işık sizlere seslenecek.

Ben de yarın öğlene doğru Ordu'daki açık hava toplantımızda konuşacağım.

Sizlere barış içinde mutluluklar başarılar dilerim. Saygılar sunarım, sevgili yurttaşlarım.

Hasan Esat IŞIK

Genel Sekreter Yardımcısı

31 Mayıs 1977
Saat : 21.20 - 21.30

Sayın Yurttaşlarım,

İyi bir iktidar olabilmek için ülkeye hizmeti koltuğa tercih şarttır. Bu ilkeyi benimseyen iktidarlar dış politikada başarılı olmazlar.

Bugünkü Hükümet iş başına geldiğinde önünde sür'atle çözümlenmesi gereken önemli dış sorunlar vardır. Herşeyden önce Türk - Amerikan ve Türk - Yunan ilişkilerinin açıklığa kavuşması, Kıbrıs sorununun geçerli bir çözüme bağlanması gerekiyordu. Böyle durumlarda dış ilişkilerde kararlı ve uyumlu hareket edebilecek bir hükümete sahip olmak büyük önem taşır. Onun için istemişti o sırada CHP seçimi. Tutarlı bir hükümete ihtiyaç her zamankinden büyüktü. 1975 yılında seçime gidilseydi, Kıbrıs bir sorun olmaktan çıkacaktı bugün. Türk - Yunan ilişkileri de aydınlığa kavuşacaktı. İki ülke arasında arzuladığımız dostça ilişkiler ve işbirliğinde mesafe almış olacaktık. AP ülkeye büyük zarar vermiştir, o sırada seçimden kaçmakla. Seçimden kaçtı da nasıl bir Hükümet kurdu, hepimiz biliyoruz. Yalnız bünyesi ile değil, kendine yakıştırdığı «Cephe» sıfatıyla da dış sorunlara eğilmeye niyeti olmadığını daha işe başlarken belli etmiş oldu.

Dış çıkar ve haklarımız üzerinde durmamak yalnız bu Cephe Hükümetinin değil, bütün Demirel Hükümetlerinin bir politikasıdır. «Dış ilişkilerde sorun çıkarmama» zihniyeti pahalıya mal olmuştur. Ülkemize. Bunun izleri özellikle NATO ile ilişkilerimizde, Amerika ile ilişkilerimizde belirgindir. Bu zihniyetten hareket ederek Demirel Hükümetleri NATO çerçevesindeki hak ve sorumluluklarımızı, Amerika ile askeri işbirliğimizin can alıcı noktalarını yanlış değerlendirmiştir. Sorun çıkarmamak için NATO ve Amerikan yardımlarının ulusal güvenliğimizin gereksinmelerine göre planlanmasını sağlamaya çaba gösterecek yerde, ulusal güvenliğimizi sağlanabilen yardımlara göre ayarlamışlardır. Bunun sonucu Amerika'dan, NATO

dan kolayca verebilecekleri şeyler istenmiş bunlar da daha çok NATO'nun genel savunma gereklerine cevap veren bir düzen içinde kullanılmıştır. Ulusal güvenliğimizin bir kısmı açık kalmıştır bu nedenle. Bir ulus için ulusal güvenlik ikinci plana atılabilecek bir kavram değildir.

Oysa Demirel İktidarları ulusal güvenlik sorunlarının askıya almış, bunları daha çok NATO'nun takdirine bırakmıştır. CHP NATO üyeliğine karşı değildir fakat ulusal güvenliğimizin ulusumuzdan başka bir varlığa emanet edilemeyeceği inancındadır. Mütefekler arasında da ulusal güvenliğe dikkatli olmak lazımdır. Demirel Hükümetleri bunu hiç düşünmemişlerdir. NATO'nun bir «üyesi» olmaktan çok bir fedaisi gibi hareket etmişlerdir. Yunanistan ise, NATO çerçevesinde alınacak tertiplerin aynı zamanda kendisini Türkiye'ye karşı Ege'de daha elverişli bir duruma getirmesine de özen göstermiştir. İşte Ege'deki Yunan oldu-bittisi böyle gerçekleşmiştir. Demirel İktidarlarının da katkısı olmuştur buna.

Kıyılarımızın yakınlarındaki Yunan adaları silâhlendirildi, Demirel Hükümetlerinden bir ses çıkmadı. Yunanlılar Ege'de istedikleri yerde petrol araştırmaları yaptı, istediği yer için burası «Yunan Kıt'a Sahanlığıdır» dedi. Gene hiçbir ses çıkmadı Demirel Hükümetlerinden. Bütün bunlara seyirci kalmış bir kimse birgün Ege'deki Yunan adalarından «Yunan Adaları» diye söz etmemekle hemen kahraman olmaz. Geçmişteki hatalar böyle sözlerle kapatılmaz.

Yunan sorumlularıyla yaptığı görüşmelerde Demirel'in Batı Trakyadaki soydaşlarımızdan da söz ettiği işitilmedi.

Türk kamuoyu Ege'deki Yunan oldu-bittilerini ancak Ecevit Hükümeti işbaşına gelince öğrendi. Ecevit Ege'deki Yunan oldu-bittilerini Türk ulusunun sineye çekemeyeceğini açıkladı. Ecevit'in ağzından işitilen Türk Ulusunun bu gerçek sesi Demirel Hükümetlerinin ihmâlleri yüzünden Türk - Yunan - Amerika ilişkilerinde oldu bittilerle oluşmuş sakat düzeni sarstı. Türkiye'ye yalnız silâh, Yunanistan'a hem silâh hem Türkiye'ye karşı destek ilkesine dayalı bu sakat düzen yerine Ecevit «Ege'deki hak ve sorumluluklar Türkiye ile Yunanistan arasında dostça ve hakça paylaşılmalıdır, Amerika taraf tutmamalıdır» ilkesini ortaya koydu ve buna bağlı kaldı. Çandarlı Gemisini Ege'ye çıkarttığı zaman «bu gemi nerede araştırma yaparsa, oraların kıt'a sahanlığı Türkiye'ye aittir» diye ilân etti. Bugünkü Hükümet ise, eski bozuk düzene dönmüştür. Hora'yı Ege'ye çıkarırken Demirel «araştırma yapacağımız yerlerin kıt'a sahanlığı-

nın Türkiye'ye ait olduğu iddiasında bulunmadığını, uluslararası sularda herhangi bir başka Devlet gibi araştırma yapıldığını» söyledi ve herhalde Yunanlıları iyi anlasınlar, kızmasınlar diye Hora'yı Balıkçı gemisi ile bile kıyasladı. Ama ondan sonra yapmacık bir kahramanlıkla «savaşın eşiğine geldik yılmadık» dedi. Oysa o sıralarda Marmara'da tatil yapıyordu. Savaş eşiğinde bulunulmadığını kendisinde biliyordu. Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında Ecevit ya Başbakanlıkta, ya Genel Kurmayda idi. Tatil aklından bile geçmiyordu. Yabancı Devlet adamlarıyla görüşürken uysal, itaatkâr olup, yurda dönünce kamuoyu önünde kahraman gözükmeye çalışmak övüntülecek bir davranış değildir.

Demirel Hükümetleri dış sorunlarımıza çözüm aramamış, hattâ bunların çözüm noktasına gelmemelerini tercih etmiştir. Şekilsel görüşmeler, ara anlaşmalar ile vakit geçirmiştir. Dış ilişkilerde temel ilke açıklıktır. Bir yerde başka türlü, başka yerde bir başka türlü konuşmak, kapalı lâflar arkasına saklanmak geçerli değildir.

Dış politikada. Dost da düşman da neye evet, neye hayır denebileceğini açıklıkla bilmelidir. Bugünkü iktidarın dış ilişkilerle sorumluları bu konularda çok dikkatsiz davranmaktadırlar. Bu yüzden Yunan Hükümeti kıt'a sahanlığı konusunda Adalet Divanına gidilebileceğini, Türkiye'den Yunanistan'a doğru gidecek uçakların daha topraklarımızı terk etmeden Yunan makamlarına ihbar edilebileceği umudunu bekleyebilmiştir. Cephe Hükümeti bile bunların mümkün olamayacağına ancak Cumhuriyet Halk Partisinin uyarıları ve kamuoyunun resmi makamların tepkisinden sonra inanabilmektedir. Ondan sonra açıklamalarına vuzuh getirebilmiştir. Ciddi hükümetler yapmazlar bunu. Bu saygınlığı, güveni yitirir.

Ekonomik ve mali alanlardaki dış ilişkilerimize gelince, durum burada da aynıdır. Demirel iktidarı seçimden kaçmıştır fakat iktidara geldiği günden beri bir seçim ekonomisi politikası izlemiştir. Elindeki dövizleri gösterişe seçim yatırımlarına harcamıştır, bu da yetmemiştir, yüksek faizli, kısa vadeli kredilerle büyük borçlar altına girmiştir. Maliye Bakanı «döviz kasada saklanmak için değil, yatırım içindir» diyor. Başbakan «borçlanmadan kalkınılamaz» diyor. Bu sözler ciddi değildir, samimi değildir, İyi yerde kullanılan borçtan hayır değil, zarar gelir. Seçim yatırımı yatırım değildir.

Bu seçim politikası yüzünden bugünkü iktidarın dışarda malî itibarı da kalmamıştır. Yüksek faizle bile kredi bulamamaktadır

artık. Maliye Bakanı, Dışişleri Bakanı eli boş dönmektedir ülke ülke yaptıkları ziyaretlerden.

Demirel iktidarlarının dış ilişkilerimizi kalın bir perde arkasında gizlilik içinde yürütmek istemesinin nedeni budur. Yalnız kamuoyunda, muhalefetten değil, hükümet ortaklarından, resmi ve sorumlu kuruluşlardan bile, saklanmak istenmektedir gerçekler. Ama tutarsızlıklar bu boyutlara varınca nasıl olsa duyuluyor. O zaman da «haber sızdı» diye feryat ediyorlar. Döviz hesabı, borç hesabı yalnız Türkiye'de tutulmaz, daima bir defter de ilgili diğer ülkeler de vardır. Yani yabancılar her zaman bilir durumu. Bilmeyen Türk kamuoyudur. Bu durumda muhalefetin, basının bu konudaki açıklamalarına «dışarıya jurnal» denebilir mi? Bu jurnalcılık değildir kamuoyuna saygı gereğidir.

Bu gerçekler karşısında 5 Haziran günü vatandaşlarımızın hangi partilere oy vermeye elleri varmayacağı kolay anlaşılmaktadır.

5 Haziranda, oy pusulasının baştan birinci sütununda CHP'nin altı Oku'nun altında «Evet» mühürünü basacak vatandaşlarımız dış ilişkilerde ciddiyete, saygınlığa gerçek ulusal güvenliğe de Evet demiş olacaklardır.

Yarın saat 19.35'de sizlere Cumhuriyet Halk Partisi adına Genel Sekreter Yardımcısı İsmail Hakkı Birler seslenecektir.

Hepinize esenlikler, mutluluklar dilerim. saygılarımı sunarım

İsmail Hakkı BİRLER

Genel Sekreter Yardımcısı

1 Haziran 1977
Saat : 21.05 - 21.15

Sayın yurttaşlarım,

5 Haziran seçimlerine yaklaşıyoruz. Son ikibuçuk yıldır çekilen çileler bitecek. Yeni bir dönem başlayacak 6 Haziran sahabı ülkemizde...

Bir bakıma 5 Haziran, seçim günü değil, karar günüdür. Ülkenin toplumun kaderi üzerinde, çocuklarımızın geleceği üzerinde karar vereceksiniz o gün.

İkibuçuk yıldır Türkiye'de olanları hep birlikte yaşadık. Cephe hükümetinin kuruluşuyla birlikte, milleti milleti cephelere bölme, parçalamaya çabaları giderek yoğunlaştı. Türk halkı, «kaderde, kıvançta ve tasada ortak bölünmez bir bütün» olmaktan çıkarılıp, birbirine diş bileyen, taşla, sopayla kurşunla birbirine saldıran parçalara bölündü. Sevginin yerini kin, kardeşliğin yerini nefret, saygının yerini düşmanlık aldı. Kandırılmış gençler sokak ortalarında öz kardeşlerine saldırtıldılar. Her gün birkaç cinayet işlendi, işleniyor. Giderek kütleleri karşı karşıya getirmeye, böylece toplu kırımları gerçekleştirmeye yeltendiler. Daha da ileri gidip siyasi cinayetlere yöneldiler. Niksar'da, Şiran'da, Erzincan'da bunun denemeleri yapıldı. Son olarak İzmir'de girişilen suikast, cephecilerin ve onlara uşaklık edenlerin niyetlerini iyice açığa çıkardı.

Yaratılan bu toz duman havası içinde devlet soyguncuları, bira-derler, yeğenler, karaborsacılar Devleti ve Milleti soymaya sömür-meye devam ettiler. Her gün yeni bir marifetleri, yeni bir soygunları ortaya çıktı.

Hükümet sorumluları, başta Başbakan bütün bu olanlar kar-sısında tam bir umursamazlık ve vurdumduymazlık içinde günlerini gün etmeye baktılar. Katiller ellerini kollarını sallıyarak geziyorlar. Soyguncular itibar görüyor, yeni soygunlar planlıyorlar. Hayat paha-lılığı dayanılmaz halde. Zengin, her gün biraz daha zenginleşiyor,

fakir her gün daha da eziliyor. Devletin iç güvenliği kadar dış güvenliği de tehlikede ve askıda.

Bütün bunlar, sandıktan umudunu kesmiş olanların, halktan kopmuş olanların hırçınlıklarının sonucudur. «Bu son fırsattır» diyor çalıyorlar, dikkatleri başka yönlere çekmek için acımasız vuruyorlar, öldürüyorlar.

Yıllar boyu «sandıktan çıktım» sözünü ağızından düşürmeyen Demirel'in ikibuçuk yıldır sandıktan söz ettiğini duyan var mı? İktidara gelmek için işbirliği, kader birliği yaptığı eşkiyanın sandıkla ilgisi var mı? «İktidar sandıktan değil, namludan çıkar» sözünü meydanlarda bağırانlar kimler?

Sevgili yurtaşlarım,

Ülkemiz böyle bir dönemde seçime gidiyor. Bu nedenle diyorum ki, karar seçimidir, kader seçimidir bu seçim.

Ülkemizin, halkımızın, Devletimizin bunlardan, bu soygun ve eşkiya çetesinden kurtulmasına karar vereceksiniz 5 Haziran'da. Bu gidişe «DUR» diyeceksiniz. Dedelerimizden, babalarımızdan miras kalan bu yurdu çocuklarımıza torunlarımıza huzurlu, kalkınmış, birbirini seven sayan kardeş insanlar ülkesi olarak bırakamazsak, bizi lânetle anacaklardır. Buna hiç birimiz razı olamayız. Buna hakkımız da yoktur.

Cumhuriyetten bu yana kurulmuş bunca hükümetin, bizzat Demirel'in kurduğu hükümetlerin hangisinin adı «milliyetçi hükümet» dir? Bunlar iki buçuk yıl önce mi milliyetçi oldular? Türk Bağımsızlık Savaşını kazanan, devlet kuran, Cumhuriyeti kuran ve yaşatan bir Partiye, Cumhuriyet Halk Partisine «milliyetçilik» dersi vermek kimsenin, hele hele yabancı şirketlerin sömürüsüne ortak olarak zenginleşen, sonra da Amerika'nın ve beynelmilel gizli derneklerin desteği ile önce Adalet Partisine Genel Başkan sonra da Başbakan olan bir kimsenin; ya da tarihin karanlıklarına gömülen Hitler-Mussolini maceralarına özenenlerin ne hakkı ne de haddi değildir.

Cumhuriyet Halk Partisinin milliyetçiliği Devletin, Cumhuriyetin temelinde yatar. Devlet, Cumhuriyet, Cumhuriyet Halk Partisinin milliyetçilik anlayışının üzerinde yüceldi, bugünlere geldi. Biz milliyetçiliğin lâfını yapmayız, gürültüsünü yapmayız; gereğini yaparız. Ege'de, haşhaşda, Kıbrıs'ta gereğini yaptık.

Sayın yurttaşlarım,

Cumhuriyet Halk Partisi olarak «tek yol oy» diyoruz. İktidar için başka yol tanımıyoruz. Kestirme yolcularla tepeden inmecilerle işimiz yok. Halka karşı çıkanlar, halkın oyuna saygı göstermeyenler hiç bir yere varamazlar.

«Gücümüzü halktan ve haktan alıyoruz» diyoruz. Başka güç, başka güç kaynağı tanımıyoruz. Yolumuzun doğru yol olduğuna, hakkın doğrunun yardımcısı olduğuna inanıyoruz. Önümüze çıkarılan, çıkarılmak istenen her engeli halkla birlikte aşacağız, halk iktidarını sizlerle birlikte kuracağız. Bilmedikleri anlıyamadıkları Türk halkının kendi iktidarını kurmaya, halk olarak iktidara gelmeye kesin kararlı olduğudur, buna engel olamayacaklardır.

«İçte huzur, dışta onur» diyoruz. İstiyoruz ki ülkede, toplumda yeniden kinin yerini sevgi, nefretin yerini kardeşlik, düşmanlığın yerini saygı alsın. Kardeş kardeşi vurmasın. Analar akşamları pencere önlerinde okuldan dönecek çocuklarını elleri yüreklerinde beklemesinler. Devlet hazinesi soyulmasın. Gücü yeten halkı ezmesin, sönmürmesin. Dışarda saygın bir devlet olmanın gururunu hep birlikte duyalım. Önüne gelene el-avuç açan, uçan kuşa borçlu, Devlet çeklerinin yabancı bankalarda geri çevrildiği, milli onuru zedelenmiş bir ülke olmaktan kurtulalım.

5 Haziran'da bunların kararını vereceksiniz.

Sayın yurttaşlarım,

Demirel'in seçim kampanyası boyunca söylediklerini taşıdığı sıfatın, Başbakanlığın sorumluluğu ile ciddiyetiyle bağdaştırmak mümkün değildir. Hükümetler şikâyet etmez. Tedbir alır, çare bulur.

17 ay önce yurt dışındaki kuruluşların aldığı söylenen kararlardan 17 aydır Başbakanın, Devletin istihbarat örgütlerinin haberi yok mudur? Bu ne gaffettir? Haberleri varsa bugüne kadar ne yapmışlardır? 17 ay sonra, şimdi bunları açıklamamanın hangi maksatlarla ve kimlere hizmet amacını güttüğünün hesabını kim verecektir.

«Korkunun ecele faydası yoktur» sevgili yurttaşlarım Demirel ve suç ortakları bilmelidirler ki, dökülen her damla kanın, çalınan her kuruş yetim hakkının hesabını vereceklerdir. Başvurucuları, başvurmayı tasarladıkları her tertip, Türk halkının gücü karşısında boşa çıkacaktır. Görünen sonlarından kimse onları kurtarmıyacaktır.

Yasalara saygılı, kendilerini hükümetin ya da belli partilerin değil, devletin hizmetinde sayıp dürist görev yaptığı için haksızlığa kıyıma uğrayan sürülen kamu görevlilerinin çileleri bitecektir. Bütün haksızlıkları gidereceğiz. Tersine kendilerini devletin değil, hükümetin ya da belli partilerin hizmetinde sayan onlara kulluk eden yasaları çiğneyen, halka zulmedenler, bilsinler ki, acımasız cezalandırılacaklardır. Devlet kadroları bu partizanlardan kesinlikle temizlenecektir.

Cumhuriyet Halk Partisi 1973 seçimlerinde «geçmişî unutacağız» sözünü verdi. Bu sözünü de tuttu. Bugün «hesap soracağız» diyoruz. Cumhuriyet Halk Partisi bu sözünü de tutacak gereğini yapacaktır. Vuranla vurulan, soyanla soyulan bir tutulmayacaktır kuracağımız düzende.

Sevgili yurttaşlarım,

Bugün 1 Haziran. Büyük bayram yaklaşıyor. 6 Haziran'da güneş bir başka doğacak ülkemizde. Gözleriniz başka türlü gülecek. Hoşgörülü, birbirini seven sayan, birbirine inanan güvenen insanların ülkesi olacak Türkiyemiz. İşçi-köylü-esnaf-sanatkâr-memur tüm çalışanlar, kadın-erkek, genç-ihtiyar, tüm yurttaşlar daha mutlu olacaklar, yarınlarına güvenle bakacaklar. Herkes çalışabileceği iş bulacak, alın terinin ve emeğinin karşılığını alacak, kimse kimseyi sömüremeyecek.

5 Haziran'da sandığa koşunuz. «Benim bir oyumdan ne çıkar» demeyiniz. Biliniz ki oylar sandıklara birer birer atılır. İnsanca hakça bir düzenin kuruluşuna halk iktidarının kuruluşuna katkıda bulununuz.

Akgünlerin, aydınlık günlerin kararını birleşik oy pusulasının en başındaki Cumhuriyet Halk Partisinin «ALTI OK» u altına «EVET» mühürünü basarak vereceksiniz.

Yarın saat 17.00'de Genel Başkanımız Bülent Ecevit Rize'de konuşacak, Genel Sekreterimiz Orhan Eyüboğlu 20.50'de Radyodan sizlere selenecektir.

Akgünlerde buluşmak üzere hepinize barış ve özgürlük içinde sağlıklar başarılar mutluluklar diliyor, saygılar sunuyorum sevgili yurttaşlarım.

Bülent ECEVİT

Genel Başkan

2 Haziran 1977
Saat : 20.50 - 21.00

Sayın yurttaşlarım :

Bugün Başbakan'dan çok ilginç bir yazı aldım.

Bu yazı üzerine bir açıklama yapma gereğini duyuyorum.

Gerçi Başbakanın bana gönderdiği yazı «gizli ve zata mahsus» kaydını taşımaktadır. Fakat metnini açıkladığım zaman göreceksiniz ki ben bu yazıyı bugünden kamuoyuna açıklamazsam ağır vebal altında kalabilirim.

Bu açıklamamı bütün yurttaşlarıma ve o arada yarın saat 14.00'de Taksim alanında açık hava toplantımız olduğundan, özellikle sayın İstanbul halkına duyurabilmek için de, bu akşam, radyodan Genel Sekreterimiz Sayın Orhan Eyüboğlu'nun yerine ben konuşuyorum.

Başbakanın bu sabah bana elden ulaştırılan 2 Haziran günlü ve «gizli - zata mahsus» kayıtlı yazısında aynen şunlar yazılıdır :

Sayın Bülent Ecevit
Cumhuriyet Halk Partisi
Genel Başkanı
ANKARA

Başbakanlığa intikâl eden bir habere göre;

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in 3 Haziran 1977 günü İstanbul Taksim Meydanındaki CHP Mitingi sırasında, Sheraton Otelinin üst katlarındaki odalardan birinden uzun namlulu ve dürbünlü bir silâh ile ateş edileceği, bu teşebbüsün 29 Mayıs 1977 günü İzmir - Çiğli Havaalanında cereyan eden olayla birlikte, 1 Mayıs 1977 de Taksim Meydanında vukua gelen olaydan cesaret alan, iç barışı büyük ölçüde sarsabilecek kanlı tertiplere karar veren ve ayrıca 5 Haziran 1977 tarihinde yapılacak olan seçimlerden bir fayda ummayan seçimlerin yapılmasını arzulamayan veya seçimlere gölge düşürmek isteyen İllegal Komünist - Terörist örgütlerin yanısıra

Memleketimizi iç meselelerle uğraştırmak isteyen yabancı kuruluşların ve Uluslararası tedhiş teşekküllerinin muhtemel suikast ve sabotaj eylemleri ile özellikle vazifelendirilmiş kimseler tarafından yapılmak istendiği alınan haberler meyanındadır.

Keyfiyetten bilgi edinilmesini ve konunun üzerinde önemle durularak gerekli tedbirlerin alınmasını ve gereğinin itasını rica ederim.

Süleyman DEMİREL

Başbakan

(İmza)

DAĞITIM :

GEREĞİ İÇİN :

Genelkurmay Başkanlığına

İçişleri Bakanlığına

MİT Müsteşarlığına

BİLGİ İÇİN :

Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğine

CHP Genel Başkanı Sn. Bülent Ecevit'e

İlkin Başbakanın bu yazısının aklımıza getirdiği bazı düşünceleri siz sayın yurttaşlarımın takdirlerine sunmak isterim :

Daha dün, İstanbul Vilâyetinin en yetkilileri, 3 Haziran günü Taksim alanında yapılacak olan ve benim konuşacağım açık hava toplantımızda hiçbir tehlikenin söz konusu olamayacağına ve en etkin önlemlerin alınacağına dair güvence vermişlerdi.

Başbakanın bu sabah gizli yazıyla bana duyurduğu bilgileri, dün İstanbul'daki görevlilere bildirmeniş olması çok ilginçtir.

Başbakanın yazısındaki dağıtım listesinden anladığımızı göre, Başbakan bu ilginç istihbaratı yoğun seçim gezileri sırasında her nereden elde ettiyse, MİT'e de, İçişleri Bakanlığına da kendisi duyurmuştur. Demek ki onların bile kendiliklerinden haberleri olmuştur. Başbakanın özel istihbaratı ve özel değerlendirmeleri söz konusudur.

Başbakanın bu yazıdaki değerlendirmeleri, şimdiye kadar yaptığı yorumlardan farklı olarak, 1 Mayıs İstanbul katliamına da yeni bir yorum getirmektedir. Daha dün bile, Taksim alanındaki konuşmasında, Başbakan, 1 Mayıs olayını CHP'nin düzenlediğini, o gün

Taksim'de Cumhuriyet Halk Partisinin suçüstü yakalandığını iddia ediyordu. Fakat bu sabah bambaşka bir yorumla karşımıza çıkmaktadır. 29 Mayıs günü İzmir'in Çiğli Hava Alanına indiğimizde, benimle yanyana bulunan bir görevli arkadaşımızın yaralanmasına yol açan ateş etme olayının da, emniyetçe yapılan açıklamalardan değişik olarak, bir suikast girişimi olabileceğini ima etmektedir.

Başbakanın yazısında öne sürüldüğüne göre, Türkiye'de suikast ve sabotaj eylemleriyle görevlendirilmiş kişiler varmış. Hem böyle kişiler bulunduğunu bilip hem de bunu emniyet kuvvetlerinden ve İçişleri Bakanlığından şimdiye kadar saklı tutmak akıl almaz bir şeydir. Şimdi bile bu kişiler hakkında gerekli bilgileri verip yakalanmalarını kolaylaştırması gerekirken, Başbakan, nedense bu yola gitmemiştir. Sadece İstanbul toplantımıza bir gün kala beni toplantıdan vazgeçirmek için bir uyarı vesilesi olarak kullanmıştır bu bilgileri.

Biraz önce açıkladığım yazısından anlaşıldığına göre, Başbakan, 3 Haziran günü İstanbul'un Taksim Alanında bana, hangi binanın neresinden nasıl bir silâhla ateş edileceğinden bile haberdar görünmektedir. «Uzun menzilli ve dürbünlü bir silâhla» ateş edileceğini, yani o gün Meydanda benim şaşmaz bir silâha hedef olacağımı bana duyurmaktadır.

Oysa bu kadar ayrıntılı bilgilere sahip olan bir Başbakanın, asıl yapması gereken şey, söz konusu binada gerekli önemleri aldırtmak ve bana ateş edecek kimseyi silâhıyla birlikte yakalatmak olmıydı.

Sayın yurttaşlarım :

25 Mayıs günlü bir gazetede çıkan demecinde, Başbakan, «seçime 3 gün kala bir takım talihsiz işler olabilir. Hiç öngörmediğimiz talihsiz işler olabilir» demişti.

Herkes de Başbakan acaba ne demek istiyor diye düşünüp durmuştu.

Şimdi ne demek istediği de sanırım açığa çıkmış olmaktadır.

Yalnız Mayısın 25'indeki demecinde, seçime 3 gün kala olabilecek «talihsiz işler» in «hiç öngörmediği» işler olduğunu belirttiği halde, bunların önceden öngörüldüğü de anlaşılmaktadır.

Sayın yurttaşlarım ve sayın İstanbul'lular :

Başbakanın ihbarını ve uyarısını sizlere açıklamayı görev bildim.

Fakat bu ihbara ve uyarıya rağmen, yarın, 3 Haziran 1977 günü saat 14.00'de İstanbul'un Taksim Alanındaki konuşmamı yapmayı da, kendim için kaçınılmaz bir görev sayıyorum.

Eğer her ihbar, uyarı ve yıldırma girişimi bizi demokratik görevlerimizden alıkoymaya yetecek olsaydı, siyaseti çoktan bırakmamız gerekirdi. Bizim siyaseti bırakıp bırakmamamız önem taşımayabilir, fakat Türkiye'de demokrasi şimdiye kadar çoktan yıkılırdı.

İnsan, hele bu dönemde, rahat ve güvenli bir faaliyet olduğu için değil, tehliklerle dolu olduğunu bile bile siyaset yapar.

Bırakınız muhtemel saldırı ve suikast ihbarları üzerine görevden kaçmayı, saldırılarla ve suikast girişimleriyle fiilen karşılaştığımız yerlerde bile görevden kaçmadık, kaçmayız, kaçmamak zorundayız.

Geçen yıl Amerika gezim sırasında da bana suikast yapılabileceği belliydi. Hattâ bunun için girişimde bulunuldu. Ama ben, girişimden önce de sonra da, olay yerinde konuşmamı yaptım.

Yarın da öyle yapacağım.

Hiçbir vatandaşımın, hiçbir İstanbul'ludan, yarın Taksim Alanındaki toplantımıza gelmelerini bekleme hakkını kendimde görmüyorum. Onun için toplantımızla ilgili bir çağrıda bulunmuyorum.

Yalnız ben ve eşim, yarın, açıklanan saatte İstanbul'un Taksim Alanında, seçim otobüsünün üzerinde olacağız ve ben konuşmamı yapacağım.

Ama bütün seçmen yurttaşlarıma, o arada İstanbul'lu seçmen yurttaşlarıma 5 Haziran günü mutlaka oylarını kullanmaları için bir kez daha çağrıda bulunuyorum.

Benim toplantıma gelmek önemli değil. Fakat 5 Haziran Pazar günü oyunu kullanmak, bir yurt görevidir, bir insanlık görevidir.

Bu görevi yerine getirenler, vicdan huzuru içinde olacaklardır: Çünkü yavrularını, yuvalarını ve yurtlarını kurtarmak için demokratik görevlerini yerine getirmiş olacaklardır.

Benim 5 Haziran'a kadar yaşayıp yaşamamam da önemli değil. Yeter ki demokrasimiz yaşasın ve yeter ki çocuklarımız gençlerimiz ve tüm yurttaşlarımız 5 Haziran seçimleriyle, can güvenliği ve barış içinde yaşabilecekleri bir ortama ulaşsınlar.

Allah Milletimizi korusun!

Dr. Lütfi DOĞAN

Milletvekili Adayı

3 Haziran 1977
Saat : 20.35 - 20.45

Sevgili yurttaşlarım,

Yapısı ve uygarlığı sağlam, dini inancı bütün, yaşama isteği ve özgürlük tutkusu üstün bir millet olmamıza rağmen, izlenen sormusuz yönetim, hakka hukuka saygısız; yalnız yararın, çıkarın, beceriksizliğin, biçimlendirdiği bir anlayışla onarılması zor bunalmalar ve düşmanlıklarla bölük, pörçük olduk; birbirimizi seven millet olarak evde, yolda, okulda ve sonunda camide yaşama gücümüzü ve güvenimizi yitirdik. Tüm değerlerimiz ulusal onurumuz ve birliğimiz, dini bütünlüğümüz, sevgi ve saygıdan yoksun bu yararlar, çıkarlar ve sömürülerle altüst oldu. Mala cana derken bu acımasız eller, sevgisiz diller, milletin inancına, dinine hırsla uzanmış, millet hayatında bölünmeyi bu mübarek alana da getirdiler; her biri islâm dininin tek koruyucusu kesilerek, dinimizin bütünlüğünü, milletin birliğini mezhep mezhep, zümre zümre tarikat tarikat paylaşmağa kalkıştılar. Bu geçmiş eskimiş çağların ilkel yöntemleri en temiz alanımıza yöneltildi. İnsan hidayetini ve mutluluğunu amaçlayan islâm dini, erdemliklerin kaynağı ahlâkımız bu tür politikanın açık seçik desteği oldu. Yurttaşlar arasında nefret ve düşmanlık aracı olarak kullanıldı. Bu acıklı, karanlık görüntüyü kaldıracak Cumhuriyet Halk Partisinin hakça düzeni, barışçı ve halk sever gücüdür.

Yurttaşlarım,

İktidar için, politik yararlar ve taktik uğrunda din, iman, dini gruplar kullanılamaz; islâm dini kişilerin imanı, ibadeti zühtü ve takvası hükümet etmeğe araç olamaz. Her konunun kendine özel alanı, amacı ve yönetimi vardır. Bunları birbirine karıştırmak kimşenin yetkisi değildir. Türk milleti en hassas hakkı olan inanmasını ve ibadet etmesini her hakkı gibi serbest, baskısız, özgürlük içinde kullanacaktır. Biz islâmı, dünyaya değil, Allaha has kılanlarıdır. Bu en güzel, temiz ipek atlas yüce din insanların ayağına paspas değildir.

Hürriyetçi demokrasiyi benimseyen Cumhuriyet Halk Partisi herkesi inacına saygılıdır. Ve herkese dini inançlarının engelsiz ve eksiksiz yerine getirilmesini sağlamayı bir insanlık ödevi bilir, insana ve halka saygının gereği sayar.

İnanırız ki, dinimiz uygarlık yönündeki atılımlarımızda çelişmez. Milletçe giriştiğimiz gelişme ve güçlenmemizi hızlandıran yenilikler dini inançlarımıza ters düşmez. Halkçı anlayışımız içinde halkın tüm haklarını, dinine imanına saygı ve onu koruma görevi vardır.

Laiklik, inanç, vicdan, din ve ibadet özgürlüğünü sağlayan yasal bir ilkimizdir. Bu dine karşı ve düşman değildir. Bize göre, inanır inancından dolayı kınanmayacaktır. Kişi, özgürce düşünecek ve inanacak, bundan ötürü mahkûm olmayacaktır. Kişinin inancı baskıdan ve sömürüden korunacaktır.

Halkı, Halika; insanı yaradana bağlayan, ona ahlaki kişiliği sağlayan dindir. İslam dini, bu kutsal ilişkiyi çok temiz tutmuş, dokunulmaz, hassas gizlilikte görmüştür. Kimse bu araya giremez. Peygamberler bildiriye bildirirler, vahyi insana getirirler. Kul ister, yalvarır yakarır Allahın rahmetine sığınır. Kulluğu ile nefsinin arıtır. Cennetin sonsuz mutluluğu güzelliğin yolunu sözü özü işi ve emeğiyle hazırlar. Halka hizmetindeki yakınlığı, iyiliği ve yardımıyla Hakkın sevgisine erer. Kimse inanın kalbine hükmedemez. Allahın bağışına yönelttiği ibadetinin kabulü, işinin üstünlüğü hakkında söz söylemeğe kimse yetkili değildir. Sevgilisini, kişinin erdemlisini, velisini ancak Allah bilir. Allaha yönelenlerin huzurundan, mabedinden, camiden, mescitten kimse kovamaz. İslâmın faziletini kişi kendinde göremez. Bu konuda işin bize açık olan yönü kişinin ahlâklı tutarlı dürüst ilişkisidir, ancak. Kişinin özünün ve sözünün niteliği, işiyle ortaya çıkar. İnsanların bizce bilinebilen yönü budur. Bunun ötesinde : «Ben veya biz iyiyiz, cennetliğiz» diye kendini bilen erdemli bir müslüman birisini arıtamaz. Haşa Allahın vekili gibi kimse konuşamaz Cennetin anahtarları, cemalin rızanın ve nimetin sahibi yalnız Allaktır. Aksine inanan ve söyleyen günahı seçer. İslâmın ruhani tadını bozar, maddeleştirir ruhsuzlaştırır. Bu gibiler maneviyat deyip temiz duyguları küçük dünya hesaplarına kullanan zavallılardır.

Maneviyat kişilerin vazgeçilmez haklarına, düşünce inanç ve vicdan özgürlüklerine saygıyla, kişilerin insanca hakça yaşamala-

rını istemek ve gereklerini yerine getirmekle olur. Bu söylenen boş aldatma kandırma değildir.

İnanma, din, Allaha yönelme ibadet herkesin hakkıdır. İslam özel bir topluluğun ve bir zümrenin değil bu milletin, bu halkındır. Kimsenin inhisarında değildir. Heryere uzanır belki insanın eli fakat kalbe imana ve vicdana asla. Kimse zorla inanmaz. Dinde zorlama olmaz, Kimse inancından ve düşüncesinden baskıyla caydırılmaz. İnsan, şükürler olsun Allaha, islam dininin öğrettiği bu gerçeğe ulaşmıştır. Cumhuriyet Halk Partisinin, halkçılığımızın da amaçladığı bu anlamı hep birlikte korumalıyız. Halka saygımız, bizi onun hakka bağlılığını imanına sevgisini korumamızda görevli kılar. Biz Allahın başış özlemimize aracı ve simsar istemiyoruz. Halkı seven, hakka tapan müslümanlarız. İbadetimizde rahip papaz tanımıyoruz. Afroz yok bizde bu gerçeğe uymayan sözlere aldanmıyoruz. İslam dini hepimizindir. Bu değerimizi kimseye devretmeyiz. Düşüncemizin ve inancımızın özgürlüğünü çiğnetmeyiz.

Sevgili kardeşlerim, Halka onuruna yaraşır yaşamı ön gören, kişiliğini geliştiren, halkı ayırmadan eşit yararlarla güçlendiren çalışanların emeklerini zayi etmeyen, düşünce ve inanç özgürlüğünü din ve ibadet hakkını koruyan, Cumhuriyet Hal Partisinin milleti ne sunduğu halkın hakça düzeni demokratik soldur. Halkın kendi kendini yönetimi, halkın bir grup tarafından sömürülmemesi'dir. Halkın hakkına ermesi, çalışanın emeğine kavuşması hiçbir kimsenin bu yönetimde kendini üstün görmemesi hakta birleşerek barışa ermek istediğidir. Tefeciden faizciden çalışanı kurtarmak, hak kazanç sağlamak, alın terini korumak haramdan kaçmaktır. Kazancın herkese hakça dağılımını sağlamaktır. Bu anlam gerçek millet severliktir. Halkın acısını emeğini hakkını alın terini düşünmeyen özgürlük içinde gelişimini dert etmeyen milliyetçi olurmu. Hak sevgisini haram helal duygusunu en yüce yerde tutan islam dini bu anlayışa nasıl ters düşer? Halkçılık ne dinsizliktir; ne de komünistliktir veya faşistliktir. Bizi özlediğimiz barışa ve özgürlüğe götürecektir hakça eşitlik içinde yaşanacak yönetim yoludur. Halk neyin ne olduğunu anladı artık. Yapılan karalamalar suçlamalar kendilerine kaldı. Halkçılık hakseverlikten ve insan saygısından doğuyor. İmanımızda bu aydınlatıyor, Ana malımız sevgimiz ve barış özlemimiz; konumuz Türk ulusunun halkının mutluluğu ve özgürlüğüdür. İnşallah 5 Haziran günü oylarımızla halkı sevenlerin

umudu açığa çıkacaktır. Cumhuriyet Halk Partisi tek başına iktidara gelecektir. Milletimiz lâik olduğu hakça ve insanca düzene kavuşacaktır.

Yarın 4 Haziran Cumartesi günü saat 16.45-16.55 arasında Genel Başkanımız Sayın Bülent Ecevit son barışçı konuşmasını yapacak. Oylarınızı kullanırken birinci sırada sol köşede altı okun altındaki yere evet mühürünü dikkatlice basacaksınız.

Sevgili yurttaşlarımıza güvenimizi ve dualarımızı tekrar saygılarımızı sunarım.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Bülent ECEVİT

Genel Başkan

4 Haziran 1977

Saat : 16.54 - 16.55

Sayın yurttaşlarım :

İki buçuk yıldır Türkiye'de olanlar, demokrasinin en köklü bulunduğu ülkelerde bile demokrasiyi tehlikeye düşürebilir, çöker-tebilirdi.

Bazı Hükümet partilerince kışkırtılan bunca kanlı olaya, saldırıya, cinayete karşın hesabı verilmeyen yolsuzluklara, yapılan ağır haksızlıklara, ekonomimize de ulusal güvenliğimize de verilen büyük zararlara karşın, Türkiye'de demokrasinin yaşıyor olması, halkımızın seçime umut bağlamasındandır; seçimle ülkeye barış ve esenlik getirebileceğine güvenmesindedir.

Yarın bu umutların gerçekleşeceği, bu güvenin doğrulanacağı gündür.

Bu mutlu gün şimdiden kutlu olsun.

1950 genel seçimleriyle 27 yıllık Cumhuriyet Halk Partisi iktidar dönemi sona ermişti. Aradan bir 27 yıl daha geçti. Cumhuriyetin bu ikinci 27 yıllık dönemi de önümüzdeki seçimlerle sona erecek.

Cumhuriyetin ikinci 27 yıllık döneminde Cumhuriyet Halk Partisi toplam yalnızca dört yıl, o da karma hükümetlerle, görevde bulundu. Bu döneme damgalarını vuranlar başkalarıdır.

Bu ikinci 27 yıllık dönemin belirgin niteliği, sürekli yinelenen ekonomik ve toplumsal bunalımlardır. Bu dönemde sık sık kargaşalıklar çıkmıştır ülkemizde, kan dökülmüştür, darbeler olmuştur, demokrasi kazalara uğramıştır. Hele Cephe hareketinin başladığından buyana, iki buçuk yıldır, Türkiye'de insanlar düşüncelerinden ötürü yargılamasız öldürülmektedir. Öldürülenlerin büyük çoğunluğu da gençlerdir, çocuklardır.

Gençlere, çocuklara yöneltilen böyle bir kıyımın çağımızda da tarihte de eşi yoktur.

Bağımsızlık ve hukuk devleti geleneği Türkiye kadar derinlere inen bir ülkede, böyle bir durumun nedeni toplumda da Devlette de aranmaz. Ancak ülkeyi yönetenlerde aranmalıdır.

Bu son 27 yıllık döneme damgalarını vuranlar, yalnız iç kavgalara ve rejim bunalımlarına neden olmakla da kalmamışlardır. Bu dönemde sosyal adaletsizlik artmıştır, üstelik Türkiye'nin gelişmesi de engellenmiştir.

Gelişmenin de engellendiği şuradan bellidir ki, İkinci Dünya Savaşından sonra Türkiye'den çok daha elverişsiz durumda bulunan, üstelik yakılıp yıkılmış olan, kaynakları da bizim kaynaklarımızın gerisinde kalan nice ülke, bütün üretim dallarında Türkiye'yi kat kat aşarak birer gelişmiş ülke düzeyine erişmiştir. Bunlar arasında Osmanlı Devletinin eski vilâyetleri, eyâletleri de vardır.

Türkiye ise halâ gelişme sürecindeki ülkeler arasındadır. Sanayi ülkeleri arasına girememiştir. Tarımını, hayvancılığını bile geliştirememiştir.

Kişi başına doktor, elektrik, demir - çelik gibi kişi başına et veya süt tüketimi gibi, dönüm başına sulama veya gübreleme gibi, gemi tonağı veya kilometre kare başına yol gibi, okur - yazarlık oranı gibi, gelişmişliğin başlıca maddî veya manevî ölçütleri arasında yer alan konularda, yarışa sonradan ve çok daha elverişsiz koşullarla giren nice ülke Türkiye'yi aşip geçmiştir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında, çok yetersiz olanaklara karşın, ağır sanayilere, temel sanayilere ve kendi kendine yeten sanayi kuruluşlarına kavuşmağa başlayan Türkiye, son 27 yıllık dönemde, yüzeysel ve dışa bağımlı bir sınaileşme politikasıyla, ekonomik alanda da siyasal alanda da bağımlılaştırılmıştır. Kendi haklarını savunamaz, hele iki yıldır savunmasını sağlayamaz duruma düşmüştür.

İki yılda Türkiye, yabancı ülkelere karşılıksız çekler gönderen, uluslararası malî çevrelerde tüm saygınlığını ve güvenilirliğini yitiren bir ülke durumuna düşürülmüştür.

Dünyanın en güçlü devletlerini kurmuş, 1920'lerde, en zayıf durumunda ise, dünyanın en güçlü devletlerini dize getirmiş bir milletin, Türk Milletinin, şimdi bu durumda bulunmasından herhalde kendisi sorumlu tutulamaz.

Bu durumun sorumluları, Türkiye'nin son 27 yılına damgalarını vuranlardır.

Duvarlara yazılan çağdışı fütuhât hayâleriyle, okul tahtalarına çizilen kurt masallarıyla, masa yumruklama söylentileriyle ya da susuzluktan topraklarımız kurur, enerjisizlikten fabrikalarımız dururken «barajlar krallığı» edebiyatıyla, parçasızlıktan uçaklarımız uçamazken teneke uçak maketleriyle, bu acı gerçekler gözden saklanamaz. Milletimiz aldatılıp avutulamaz.

Bu 27 yıllık uzun zaman kesimindeki toplam dört yıllık Cumhuriyet Halk Partisi Hükümetlerinden hatırdâ ve toplumda kalanlar nelerdir?

Kazaya uğratılan demokrasiyi her seferinde yeniden ve daha geniş özgürlüklerle daha etkin güvencelerle işler duruma getirmiştir Cumhuriyet Halk Partisi...

Kavgaları sona erdirip topluma barış getirmiştir.

Türk işçilerini en ileri demokratik haklara kavuşturmuştur.

Esnâflığı sanatkârlığı yasal bir düzene dayandırmıştır.

Plânlı kalkınmayı başlatmıştır.

1974'deki birkaç aylık son Hükümet süresindeyse, Cumhuriyet Halk Partisi, yılların kavgalarını, düşmanlıklarını yatıştırarak yeniden barış sağlamıştır toplumda... Barışı Kıbrıs'a kadar götürerek Kıbrıs Türklerini özgürlüğe ve güvenliğe kavuşturmuştur.

Dış baskılarla yasaklanan haşhaş ekimini, bütün insanlığa da güven vererek, yeniden başlatmıştır.

Türkiye'nin yıllardır ihmâl edilen Ege'deki ulusal haklarına sahip çıkmıştır.

Kısacası, 1974'de Cumhuriyet Halk Partisinin birkaç aylık Hükümet dönemi, halkımızın deyimiyle, «içte huzur - dışta onur» dönemi olmuştur. Türkiye için...

Üstelik bütün dünyada dar gelirli halkın ezildiği o ekonomik bunalım yılında Cumhuriyet Halk Partisi, köylümüzü işçimizi refah yoluna çıkarmıştır. Köylüye işçiye, o zamana kadar hayâl bile edilemeyen yüksek gelirler sağlarken, dört ay içinde fiyat artışlarını durdurabilmiş, duralayan yatırımları canlandırabilmiş, çiftçinin toprağına şevkle sarılmasını sağlayabilmiştir.

1974 Kasımında Hükümetten ayrılırken, Cumhuriyet Halk Partisi, barış ve özgürlük içinde bir Türkiye, bütün haklarını dünyaya kabul ettirebilen saygın bir Türkiye, Hazinesi dövizle dolu

bir Türkiye, üstelik gelir dağılımında ilk kez adalet sağlanmaya başlayan, köylüsünün - işçisinin emeği değerlenen, yüzü gülen bir Türkiye bırakmıştır.

Fakat şimdi, 5 Haziran 1977 seçimlerinden sonra nasıl bir Türkiye devralacağı gözler önünde : Evlat acılarından yasa gömülmüş kavgalı bir Türkiye.. Dövizleri tükenmiş, tarihinin en ağır dış borç yükü altına girmiş, fabrikalarına makina, hastahanelerine röntgen filmi getirtemez, savunma gücünü ayakta tutamaz duruma gelmiş bir Türkiye... Temel maddelerden bir çoğunda üretimi düşen, işsizliği artan, halkı yoksullaşan, köylüsü göçe zorlanan bir Türkiye...

5 Hazirandan sonra böyle bir Türkiye'nin yönetimini devralacak Cumhuriyet Halk Partisi...

Ama içimizde en küçük bir ürküntü ve kuşku yok... Bütün bu sorunların güçlüklerin üstesinden geleceğimize güveniyoruz. Çünkü Türk Milletinin üstün yeteneklerine güveniyoruz, Devletimizin sağlam temellerine güveniyoruz, ülkemizin yeterince değerlendirilmemiş kaynaklarına güveniyoruz ve tek başımıza iktidara gelince, Anayasa çerçevesinde ve halkın istekleri doğrultusunda kurmağa başlayacağımız insanca ve hakça düzene güveniyoruz. Cumhuriyet Halk Partisinin son yıllarda, kendini yenileyerek ve halkla daha çok bütünleşerek kazandığı yeni güce ve yapıya güveniyoruz.

Toplumun bütün göstergeleri, 5 Haziran 1977 seçimleriyle halkımızın Cumhuriyet Halk Partisini iktidara getireceğini gösteriyor.

Halkı toplantılarımıza gelmekten yıldırma için başvuru bütün tertipler etkisiz kaldı.

Her yıldırma girişiminden sonra en önde kadınlar geldiler toplantılarımıza çocuklarıyla...

Yarın çocuklarını düşünen, Türk Milletinin esenliğini gözetken ülkemizin hızlı ve hakça bir gelişme dönemine girmesini ve dünyada yeniden güç ve saygınlık kazanmasını isteyen her yurttaşımız, inanıyorum ki, sabahın sekizinden başlayarak oyunu kullanmayı, bir yurt görevi, bir insanlık görevi bilecektir. Seçmen kartı gelmeyenler, kimliklerini kanıtlayıcı bir belgeyle de oy kullanabileceklerdir.

Cumhuriyet Halk Partili adaylar, oy pusulalarının soldan en baştaki sütunundadır. Bu sütunda, Cumhuriyet Halk Partisinin altı okunun altına «EVET» mührünü basan yurttaşlarımız, yavrularını ve yurdu oylarıyla kurtarmış, kara silâhları ak oylarıyla susturmuş, kara günlerin yerine ak günleri elleriyle getirmiş olacaktadırlar.

Sayın yurttaşlarım :

İki buçuk yıldır halka zulmeden ve Devlet görevlilerini ağır baskı altına tutan Cephe artık çökmüştür, etkisini yitirmiştir.

Tarihimizden ve Milletimizin sorumluluk bilincinden güç alan Devletimiz, yerinden doğrulmağa, etkinliğini yeniden göstermeğe başlamıştır.

İnanıyorum ki, yarın, Devletimiz, bağımsız adaletiyle dengeli seçim ve sandık kurullarıyla ve Hükümet baskısından kurtulan dürüst güvenlik kuvvetleriyle elele barış ve güvenlik içinde bir seçim sağlayabilecektir.

5 Haziran seçimleri aziz Milletimize hayırlı olsun.

Tüm yurttaşlarıma barış ve özgürlük içinde başarılar mutluluklar esenlikler dilerim. Saygılar sunarım.

03 SA 7723 (16)

ULB Halle

3/1

000 161 950

BASIN - YAYIN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BAŞBAKANLIK BASIMEVİ - 1977

